

SOČA

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvu se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopolni se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 30 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po dveh letih.

1.

Prav danes dné 5. decembra je poteklo dve leti, odkar so se vršile volitve v deželni zbor iz kmečkih občin, katerim je sledila še volitev v trgih in v veleposestvu. Klerikalna stranka je zmagala tako, da je dobila večino na slovenski strani v deželnem zboru. S tem si je pridobila zastopanje v deželnem odboru, v deželnem šolskem svetu, in od takrat dalje volijo klerikalne pristaje, kamor je le mogoče, ko je treba voliti tudi Slovence v to ali ono zastopstvo. Tako vidimo zastopnike iz klerikalnih vrst pri deželni hipotečni banki, pri zavodu za pospeševanje obrti itd., s kratka: z izvolitvami v deželni zbor so si priborili klerikalci lepo pozicijo, ki se siri na razne strani, pozicijo, s katere se da Slovincem marsikaj priboriti; ali ta pozicija je taka, da zahteva energičnih, celih mož, in le taki morejo doseči vseh.

Naloga, katero je prevzela potemtakem klerikalna stranka na svoja ramena, je velika, sicer tudi težka, ali pri rednem in postenem delu, združenem s samozavestjo, neustrašenostjo in tistim pogumom, s katerim se mora zastopati dobra stvar, se da brez dvoma priti do uspehov. Kdor pozna položaj in razmere, kdor se briga za to, za kar se ima brigati, ter se drži z unemo svojih poslov, tega upoštevajo tudi nasprotniki, proti katerim pa so na razpolago še druga sredstva, ako bi hoteli sipati krivico na one, proti katerim so v večini...

Dve leti sta pretekli, zato je gotovo umestno in prav, da si pogledamo to dobo v našem javnem življenju nekoliko pobliže.

Volitve so se vršile v znamenju razkola, dotle pa so bili slovenski poslanci, odkar je bil nagnal pokojni Missija dr. Gregorčiča Pajerju pod kolena, že razcepljeni, in klerikalni naši poslanci so metali naprednim polena pod noge v deželnem zboru kakor izven njega. Napredna stranka se je trudila, da bi se naredil konec takim razmeram, ter je hotela poslati v deželni zbor desetorico mož enega duha, enega srca, ki bi bili nastopali tam pogumno za slovenske interese ter iste

tudi drugodi po raznih korporacijah in zavodih zastopali, kakor pritiče.

Pred dvema letoma na dan 5. dec. smo pisali v „Soči“: „Napredna stranka hoče kreniti na nova pota resnega dela za vsestranski blagor našega slovenskega dela dežele. Naša stranka je hotel. napraviti iz karikature deželnega zbora deželni zbor v pravem pomenu besede, v katerem bi se resno in temeljito pretresavale vse one reči, ki spadajo v kompetenco istega, seveda na podlagi ravnopravnosti glede našega jezika in naših potreb... Pozicija Lahov — ne pa sveta vera! — je bila v nevarnosti, ako pride 10 naprednjakov v deželni zbor. Slepjarji, ki so begali ubogo ljudstvo z izmišljotino, da je vera v nevarnosti, so delali na to, da ostane pozicija Lahov in Pajerja neomajana, da bodo oni še dalje nam gospodarili, kakor bodo hoteli. Ako te kedaj grešila duhovščina nad našim narodom, je grešila sedaj, kajti le po njeni zaslugi ostane Pajer se dalje absolutni gospodar naše dežele, oni Pajer, ki je poleg priznanega sovražnika Slovencev v resnici liberalca, čegar sin se je civilno poročil na goriskem magistratu. Za tega liberalca je šla naša duhovščina v boj, rudi njega je bila vera med Slovenci v nevarnosti! — don Gregorčič, doktor sv. pisma, katoliški duhovnik, pa je že zvezan z njim, in vera ni v nevarnosti.“

Tako smo pisali pod vtisom tiste nečuvne najnesramnejše gonje, ki se je vpriszarjala po naši deželi, in ob enem kazali na bodočnost.

Po volitvah dné 7. dec. pa smo pisali: „Slavili so svoj dan. Tako ponosno in veselih obrazov so korakali po Gorici in Tolminu, tako zadovoljno, kakor da bi bili storili največje bogoslužno delo. V resnici pa je bil doprinešen v četrtek (5. dec. 1901.) nad našim ljudstvom velik naroden greh, katerega posledice homo čutili še nedogleden čas, ker ta dan so nunci podkrepili pozicijo Pajerjevo v deželni hiši za dolgo bodočnost; kajti izvoljeni poslanci so slepo orodje Pajerja in vlade in ne bodo zastopali nikdar kmetijskih interesov tako, kakor hoče kmet, ampak vedno nasprotno, kakor hoče Pajer, ki je tako pristranski deželni glavar, da mu

ga ni para v celi državi... O kakem boju za enakopravnost niti govora ne bo med klerikalnimi poslanci, ker oni so s Pajerjem vred zadovoljni, da laščina gospodari v deželni hiši. Naša duhovščina je slavila slavje zmage, katero je priboril kardinal Missia laškemu liberalcu dr. Pajerju. Vera tu ni v nevarnosti — le uboge Slovence so sleparili z vero, da so jih-tim lože vrgli pod kavdinski jarem.“

Prorokovati je nevarna reč, ali, žal, naša prorokovanja od takrat se izpolnjujejo do pitice, kar razvidimo iz nastopnih člankov.

Trpljenje v Makedoniji.

Neznansko je trpljenje makedonskih slovenskih bratov. Preblagorodna gospa Terezina dr. Jenkova si je ogledala sama to veliko trpljenje ter poročala o tem v Ljubljani na javnem shodu ob navzočnosti mnogobrojnega občinstva.

Gospa Jenkova je mehko čuteča Slovanka, ki je v živih besedah predstavila neznosno življenje Makedoncev pod turškimi jarmom. Vsi poslušalci so bili ginjeni, in burno ploskanje na koncu je pokazalo, kak vtis je napravilo predavanje na navzoče.

Prečitala je na tem shodu tudi pismo makedonskega poročnika Vladimira Kanazireva, katero jej je pisal, ko se je vrnila v domovino. V tem pismu pravi:

Vstaja se je pripravljala 8 let in je izbruhnila začetkom preteklega leta. Spočetka se je pojavila le posamezno in se je končala začetkom zime. V marcu t. l. se je vnovič začela in je trajala v obliki posameznih bitk do julija in je zavzela ves bitolski vilajet. Potem se je dvignil adrijski in za tem solunski vilajet, kjer se je vstaja začela v septembru. Nepričakovaje upora od naroda, živečega 5 stoletij v robstvu, so Turki spočetka odbijali napade hitro in odločno, ko so pa videli neomejeno hrabrost ustašev, počeo umirajočih, in ne odstopivših od svojih pozicij, so postali bolj previdni in so organizirali napade le takrat, ako so se nahajali v veliko večjem številu, nego vstasi. Toda to ni potrla borilcev, nosečih v srcu odločni

sklep: umreti ali si priboriti svobodo. Turki so obrnili svojo jezo na sela, kjer so ostali samo starejši, žene in otroci. Ropali so po vaseh, morili prebivalstvo in požigali vasi; ljudje, ki so se ostali pri življenju, so zbežali v gore. Sivi starejši, slebotne ženske, otroci — sirote se potikajo sedaj po nedostopnih gorah balkanskih, skrivajoč se pred Turčini in nimajo niti kruha, niti obleke. Velik del teh nesrečnikov je prišel v Bolgarsko, kjer jih je sedaj že nad 30.000, a vedno še prihajajo novi in novi. Kje so pa oni, ki so še daleč od meje? Nekaj jih je poginilo v gorskih jamah in čeroh od mraza in gladi; drugi se vračajo in iščejo in iščejo zaman svojih prebivališč, katera je pokončal ogenj. Kaj bodo počeli? Znova padejo Turkom v oblast. Bodeli verjelo Vase občinstvo to grozno resnico? — Ako bi Vi ne bila sredi nas, ako bi Vi ne bila videla vsega našega, ako bi ne bila slišala očividcev in prič, ako bi ne bila zrla na svoje lastne oči ubežnikov, bi dvomil, da verujete mojemu pismu. Videl sem Vaše solze, ko ste nam pripovedovali o beguncih. Ako bi pa videli še razdejane vasi v nesrečni Makedoniji, ko bi videli, kako plakajo nad svojo nesrečno usodo ljudje, brez pomoči, brez nade na razvalinah svojih prebivališč, topili bi se v jok! O, povejte o tem Vašim somesčanom, Vašemu narodu. Potrdite moje besede s tem, kar ste sami videli! O! — ako ti jaz mogel po edati jim, bi povedal mnogo! — Jaz bi povedal Vašim materam:

Mati, katera imaš odraslega sina, katerega neizrečno ljubiš, na katerega polagaš vse svoje nade, — predoči si, da je šel v gore, zapustil tebe, očeta in brate, se potika noč in dan, umorjen od truda in gladi, dokler ne naleti na neizprosnega sovražnika; prestreljen s kroglo zgrudi se na tla in njegovo truplo gnije na planem — brez pogreba in pokopa, neoplakan, v plen divji zverjadi in orlom.

Mlada mati, — ki imaš malo dete s plavimi lasmi, katero ljubiš neizrečno, do skrajnosti, — misli si, da je to dete v rokah Turčinov in služi tem barbarom v zabavo; — hiti mu na pomoč, — hočeš ga rešiti —

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»O, to ni plemič, za to sem vam porok. Sicer pa ni imel meča, in drugi so se vedli nasproti njemu brezobzirno.«

»Najbrže kak sluga,« zamrmra d'Artagnan. »Ah, uboga žena, uboga žena, kaj so napravili s teboj?«

»Obljubili ste mi, da bodete molčali,« pravi stavec.

»In ponavljam vam svojo obljubo, bodite brez skrbi, jaz sem plemič. Plemič ima samo svojo besedo, in jaz sem dal vam svojo.«

S težkim srcem se vrne d'Artagnan proti brodu. Zdaj se mu je zdelo nemogoče, da bi bila to gospa Bonacieux, in upal je, da jo najde jutri v Louvru; zdaj se je bal, da je imela s kom drugim kako razmerje in jo je ta v svoji ljubosumnosti zasačil in odpeljal. Omahaoval je, žaloval in obupaval.

»Ah, če bi bili moji prijatelji tukaj!« vsklikne. »Imel bi vsaj upanje, da jo najdem; toda kdo ve, kaj se je zgodilo z njimi?«

Bilo je približno polnoči; šlo je zato, da najde Plancheta. D'Artagnan si da polagoma odpreti vse krčme, v katerih je še gorela luč; v nobeni ne najde Plancheta.

Pri šestih prične misliti, da iskanje obljublja majhen uspeh. D'Artagnan se je dogovoril s svojim slugo, da

se snideta šele jutraj ob šestih, in ta je imel torej popolnoma prav.

Sicer pa se je mlademu možu tudi vzbudila misel, če bi več časa ostal v bližini mesta, na katerem se je stvar pripetila, da bi morda izvedel kaj natančnejšega o tem skrivnostnem dogodku. V šesti krčmi, kakor smo rekli, d'Artagnan torej ostane, zahteva steklenico vina najboljše vrste, zlekne se v najtemnejši kot in sklence ostati tukaj do jutranjega svita. Toda to pot ga je varalo njegovo spanje, in dasi je poslušal z napetimi ušesi, mu sredi preklinjanja, šal in zbadanj, ki so spremljali pogovor delavcev, slug in voznikov, tvorečih častivredno družbo, ni bilo možno slišati ničesar, kar bi ga privedlo na sled odpeljane žene. Ko iz dolgega časa in pa, da bi ne vzbujal suma, izpije svojo steklenico vina, mu ne preostane drugega nego napraviti se čisto nepozornega in hote ali nehote zaspati. Kakor se spominjamo, je imel d'Artagnan dvajset let, in v tej starosti ima spanje svoje neovrgljive pravice, katere morajo veljati tudi pri najbolj obupanih srečih.

Proti šesti uri jutraj se prebudi d'Artagnan z onim neprijetnim čutom, ki je navadno združen z jutrom, s sedečim noči, katero smo preživeli slabo. Obleka ga ne zamudi mnogo; otipa se, hoté se prepričati, če ni kdo izrabil njegovega spanja v to, da bi ga okradel, in ko najde demant na prstu, možnjo v žepu in pištolo za pasom, vstane, plača svojo steklenico in odide, da bi vedel, če bo imel jutraj pri iskanju svojega sluga več sreče kakor ponoči. Res je bil prvo, kar je opazil skozi vlažno in sivo meglo,

njegov pošteni Planchet, ki je čakal z dvema konjema pred vrati majhne krčme, mimo katere je šel d'Artagnan po noči, ne da bi slutil, da je tu kaka krčma.

XXV.

Porthos.

Mesto da bi se vrnil naravnost v svoje stanovanje, razjaha d'Artagnan pred vrati gospoda de Tréville in hitro odide po stopnicah. To pot se je odločil, da mu pove vse, kar se je zgodilo. Gotovo mu da on v tem oziru dobre nasvete; poleg tega bi gospod de Tréville, ki je videl skoro vsak dan kraljico, mogel morda od Njenega Veličanstva izvedeti kaj o ubogi ženi, ki so jo najbrže hoteli kaznovati za udanost do njene gospe.

Gospod de Tréville posluša povest mladega moža z resnostjo, ki je kazala, da vidi v tem nenavadnem dogodku več nego navadno ljubavno spletko. Ko konča d'Artagnan, reče gospod de Tréville:

»Hm, tu je čutili Njegovo Eminenco miljo daleč.«

»Toda kaj storiti?« pravi d'Artagnan.

»Ničesar, v tem hipu ničesar nego zapustiti Paris, kakor sem vam rekel, kakor hitro mogoče. Govoril bom s kraljico in ji povedal podrobnosti, kako je izginila ta uboga žena, katere ona najbrže ne pozna. Te podrobnosti dajo visoki gospej navodila, in morda vam morem pri vašem povratku razodeti prijetno novost. Zanesite se name!«

D'Artagnan je vedel, da gospod de Tréville kljub temu, da je bil Gaskonec, ni imel navade obljubljanja, in ako je vendar obljubil, da je napravil več nego je

en sam udarec s kopitom puške te zvali na zemljo.

Mladenič, predoci si, da so tvojo sestro, tvojo nevesto nasilni Turki zavlekli v svoje ostudne hareme!

Dekle! Kje je tvoj ženim, kojega ljubiš in obožuješ? — Na visokih hribih kršnega Balkana ga čaka nezvana smrt! A tvoj ljubljani brat? V ječi, v strašni turški ječi medli in vzdihajo po zlati prostosti. — Tamga mučijo in trpinčijo, da bi izdal svoje načelnike, da bi jim povedal, kje je orožje. Toda on je zvest svoji zakletvi, ne izda ničesar! Tepó ga neusmiljeno, režejo mu kožo s telesa, vbadajo trske pod nohte in jih prižigajo, obešajo ga z glavo k tlom, zažigajo pod njim seno — in on vzdihaja in umira. — O, Vi si niti ne morete misliti takega prizora, Vi, ki živite v svobodi, ki razpolagate s svojim premoženjem, s svojo častjo, s svojim življenjem, s čemer ne razpolagate Makedonci. Terezina Mihajlova! Povejte to mesto mene Vašim sorojakom, povejte jim tudi, da nam bratje, ki nas ne podpirajo, otežujejo našo neskončno nesrečno usodo in večajo naše muke! — Povejte to Vašemu narodu, ne pa diplomaciji! Diplomacija je srečna, ona nima srca! Edino, kar zamore olajšati trpljenje našega naroda, je bratsko sočutstvo, katero mu skazujejo drugi bratski narodi; sočutstvo, katero se izraža v moralni in gmotni pomoči, naglasam posebno v materialni pomoči zato, ker nam grozita sedaj še dva sovražnika — zima in ž njoo vred glad.

Ta nesrečni narod, zapuščen od vseh, prepuščen v svoji veliki nesreči edino le mrzli in brezsrčni diplomaciji, dviga roke in prosi pomoči! Za zlato svobodo se borimo z odkritimi prsi, žrtvujemo zanjo svojo srečo, svojo rodbino in vse, kar nam je sicer drago in ljubo.

Mi Makedonci, kot Slovani, računamo z gotovostjo, da nas naši bratje ne zapuste v našem težavnem položaju, in nam priskočijo v pomoč. Bodoci zgodovinar slovanski pa, ki bode pisal tužno zgodovino našo, bode s priznanjem zabeležil vsaj eden tolažbe poln pojav iz naše preteklosti, požrtvovalno sopomoč in sočutje bratskega naroda do nas, nesrečnih makedonskih Slovanov, ki bijemo neenak boj s krvoločnimi Turčini na življenje in smrt!

Nadejamo se, da, prepričani smo, da nas narod slovenski ne ostavi v naši neizrecni bedi!

Dopisi.

Is Kostanjevce, 2. 12. 903. — Mislil sem vedno, da kako spretnejše pero opiše v kakem listu strasansko nesrečo in strah, kateri smo doživeli dne 19. novembra t. l. Ali ker se ni nikdo oglasil, se oglašam jaz. Dne 18. m. m. in tudi 19. je bilo neprenehoma. Ob 11. uri popoldne je udarila strela v zvonik, pretrgala strelvod na več krajih in se razpršila na vse kraje tako silno, da so ljudje

do 1200 m oddaljeni slišali udarec in tudi močno občutili, kajti padali so na tla kot snopi. Naenkrat nastane strašanski krik žen, otrok in mater; katere so na pomoč klicale zadetim svojim možem in otrokom. Pri tej prici je ubilo v bližnjem hlevu vola in svinjo in v drugem kravo. Ko so ljudje imeli najv izoliranjem zadete živine, trešči v novič in ker je bil strelvod vže pokvarjen, odnese gorenji del zvonika v obsegu 9 m² in pade na cerkev s tako silo, da je tram izpod strehe odneslo, strop pred letom naslikane cerkve pretrgalo in istega na orglje vrglo, in je s tako silo v cerkev padel, da se je tlak za 6 cm znižal. Razoralo je celo streho cerkve in sole, celo pokvarilo in se razpršilo na vse kraje in v hleve tako, da je še drugo žival omamilo. Posestnika sta bila sicer zavarovana, ali zvonik, farovž in cerkev žalibog pa ne. Škode je kakih 16 tisoč kron. Ne vem, pri kom bi iskal vzrok te malomarnosti; bivši g. vikar je pred svojim odhodom navzočemu starasinstvu se izjavil: Jaz sem izročil vse spise v redu g. administratorju, vosek, davki, ekvivalent itd., vse je plačano, le jaz bi imel imeti od cerkve kakih 40 kron, pa te darujem v čast cerkvi. Zdaj pa tirja od cerkve stotake, kateri se mu posiljajo. G. administrator, preobložen z delom, je sicer videl zavarovalno pogodbo in tablico v skrinjci cerkveni, ali ni pogledal natančno pogodbe, katera je že pred dvema letoma spotekla in žalibog ni ponovljena, Verjel je preveč bivšemu gospodu, katerega so povzdigovali v četrti nebesa kot vzglednega gospodarja (da, res je, ali zase!)

Tu se je pokazal sad cerkvenega gospodarstva, kamor noben obč. predstojnik ne sme povohati. Ključarja je izvolil sam, oba nevezča branja in pisanja, ednega gluhega, drugega bi rekel slepega. Ko je starasinstvo jih vprašalo, kako sta cerkvene račune podpisovala, sta se izjavila: Kdo hudič je videl račune? Tudi cerkvnika si je bivši dobri gospod nunc sam, ne da bi koga kaj poprašal, po svoji volji izbral. Občina kostanjevska, broječa 876 dus, je brez dušnega pastirja od 4. junija 1903. do dandanes. Ako bi bil kak dušni pastir svoječasnó službo nastopil, gotovo bi pregledal natančno vse spise, zapazil spoteklo zavarovalno pogodbo, isto pravočasno ponovil in zanj bi bili veliki stroški ubogim kostanjevskim občanarjem. Glavarstvo sežansko je zaukazalo sicer cerkev koj zapreti in zvonjenje ustaviti, ali komisije še do danes ni videti. Torej presrečna čast in hvala kompetentnim oblastinjam za nujno postopanje v siljenih in potrebnih zadevah! Kaj več prihodnjic.

Gaberje pri Ajdovščini. — (Nunc v oblakih. — Mrene.) Na Zahvalno nedeljo je bil napravil naš dobroznani Valentincič prav izvrstno pridigo. Pridigal je, kako je hodil po oblakih in iz vreče točo stresal. Rekel je: ali me niste videli nad Lukovcem, kako sem jo sipal?! Rekel je, da imajo v

naši vaši ljudje štiri mreže na obeh, zato ker vsi njega po strani gledajo. — Prva mreža je ta, da mu noče starasinstvo pokazati, odkoder je prišel; druga mreža je ta, da si izbira v naši občini, kar hoče, in hoče imeti vse za neumne, ker drugače bi pač ne pravil, da hodi po oblakih; tretja mreža je ta, ki jo je hotel sam potegniti nam na oči, češ, da v cerkvenih reteh ni druge oblasti nego duhovska, rekel je, da se je vlada odrekla l. 1848. duhovski rečij; četrta mreža pa mislim da je ta, ker sam ne izprevidi, da bi šel, odkoder je prišel, ker se mu ljudje smejejo. Pa kako bi se mu ne smejali, ker pravi, da hodi po oblakih ter da točo siplje. Kaj misli, da smo v srednjem veku, kamor bi nas kmete tako radi pahnili posvečeni gospodje?! Ali iz tega ne bo nič, pride pa čas, ko kmetje pahnejo razne sleparje, ki so jih sleparili skozi stoletja, od polnih loncev, v katerih kuhajo kmetovo meso, ko kmet strada!

Valentinciču voščimo, naj gre nazaj v oblake, pa naj tudi gori ostane!

Is Prvačine. — Neki gospod že dlje časa hodi preiskovat in studirat naša zemljišča. S početka smo ugibali, kaj bo iz tega, sedaj pa, ko je pokupil veliko zemljišča, vemo, da se nameruje zidati velika opekarna. Pogodil pa je kar najbolje, kajti prav tam, kjer je najboljša in najgloblje ilo, je okupiral svet. Za opeko je tam izborna ilovica, za korce je pa tako fina, kakoršne se daleč, daleč ne dobi, in na glavnem prostoru so plasti tako globoke, da ni z lahka priti do dna! Opekarna bo blizu nove železniške črte proti Trstu, in ker od tukaj do Trsta ni nikake rabljive ilovice več, bo ta opekarna od naše strani Trstu najbližja in po dobroti blaga najboljša, ker bo za našo občino velikega pomena.

Nekateri pravijo, da onigospod dela na lastne roke, drugi trdijo, da je v zvezi z bukovsko-biljensko družbo, tretji menijo, da ima za seboj neke Dunajčane itd. Vsekako bi v tem radi bili bolj na jasnem, ker veselilo bi nas, da bi to lepo podjetje ostalo v domačih rokah. Za sedaj čestitamo na dobri misli in izvrstni pridobitvi, ki bo podjetniku nosila lepih dohodkov, nam pa potrebnega zaslužka. Prvačan.

Is Branice. — V nedeljo dne 22. pr. je bilo začelo nekaj bliskati po naši cerkvi, pa to ni bilo bliskanje, ampak le oznanenje prihodnjega gromenja, kajti na dan 25. t. m. smo imeli navadni cerkveni shod sv. Katarine, naše cerkvene patrone, in na ta dan se je skazal naš Marko pravega mojstra v svoji politični cerkveni propovedi. V pričó 7 okoličanskih nunccev se je pokazal pravega junaka med političnimi hujskači. Kakor se nam zdi, hoče še vedno dalje norce briti s svojimi dobrimi ovčicami. Kar z lece oznanjuje, da za naše dobro je on tukaj, in koliko da trpi zaradi nas. Da res, g. Marko, to Vam pa radi verjamemo, ker se Vam

pozna, ker ako ne odidete kaj kmalu iz Branice, morali bomo razširiti vsa vrata. Ali tega ne maramo delati, ker ljudska volja je, da bi jo cim prej popihali od nas, ker sedaj je braniska cesta že toliko dodelana, da imate na tri kraje odprto pot; potem bi imeli zopet ljubi mir v Branici, ker poprej vemo, da ga ne bo. Kadar uvidite, da so se že nekoliko pomirili duhovi, začnete zopet sami iskati in mi smo prisiljeni se staviti v bran vaši ožlindrani politiki, ker ako ne, bi bili res osleta, kakor nas je imenoval lansko leto znani Valentincič.

Svaka sila do vremena! Mi Vam ne bomo v strahu, ker nismo Vaši hlapci. Konečno Vas pa prosimo, da za sedaj bi bilo brez „flajstra“, v prihodnje mogoče ga boste bolj potrebovali, če boste še kaj iskal z liberalci!

Is Št. Andreža. — Do sedaj ni bilo še navade v Št. Andrežu, da bi se plesalo v adventnem času. Zato sem se jako čudil, ko sem šel nimo krème g. Andr. Makuca in videl, da so nekateri laški podaniki, ki delajo v Muličevi fuzini, v nedeljo plesali. Plesali so pa tudi v soboto, in baje z dovoljenjem župana.

Mi tega kar ne moremo verjeti, da bi dovoljeval laškimi podanikom ples celo v adventu, ko se ne dovoljuje plesati domačim mladenicem niti o pravem času ne! Prosimo pojasnila. Popotnik.

Domače in razne novice.

Velike priprave za „Sokolov“ Miklavžev večer so končane. Nebeski in peklenski krojač sta izgotovila poslanecem nebes in pekla docela nove in lepe kostume, ča obiščejo po čilgem premoru sedaj v tim večjem sijaju goriske Slovence. G. sv. Miklavž je poslal za nedolžno mladino že nebroj daril, da jo z njimi razveseli. Podzemski vladar lucifer, ki noče zaostati za sv. Miklavžem, pa za odrasle — ker pri nedolžnih nima upanja na dobrodošlost — vrečo suhih hrušk v zabavo. Da se ta nekoliko osladi, je naročenih deset pravih kraških slavcev, ki nam bodo med pokušnjo tega imenitnega luciferjevega daru in po Miklavževem odhodu krajšali čas. Na svidenje drevi zvečer ob 7^{1/2} v slavnostno prirejenem in razsvetljenem salonu pri „zlatem jolonu“. Odkodnina za kostume poslancev 40 st. za osebo, otroci prosti. Na zdar!

Koncert g.čne Devove in g. Prochazka. — Iz peresa širokovnjaka smo prejeli to-le oceno:

Ako bi moral le z jednim stavkom izreči bistvo in značaj tega koncerta, bi rekel tako: „Jako priprost — in jako zanimiv!“ Pesem in klavir! Kako priprosta kombinacija na široko razvitem glasbenem polju. Ni skoro misliti si kaj priprostejšega. Da, jako priprost je bil ta koncert: Nič orkestra, nič in-

(Dalje v prilogi.)

obljubil. Poslovi se torej od njega, poln hvaležnosti za vse preteklo in prihodnje, in vrli kapitan, ki je gojil živo naklonjenost proti temu tako hrabremu in odločnemu mlademu možu, mu stisne prijazno roko in vošči srečno pot.

Trdno odločen, da se bo ravnal po nasvetih gospoda de Tréville, se napoti d'Artagnan proti rue de Fossoyeurs, hoté nadzorovati priprave za pot. Ko se približa svoji hiši, zagleda gospoda Bonacieuxa, ki je stal v jutranji obleki na pragu hišnih vrat. D'Artagnan se spomni vsega, kar mu je rekel prejšnji večer previdni Planchet o značaju svojega hišnega gospodarja; zato ga prične opazovati natančneje nego sicer. Razun rumenkaste in bolehave blodote, ki je mogla izvirati iz žolčne bolezni ali mogla biti tudi čisto slučajna, opazi d'Artagnan na gubah njegovega obraza nekaj nepoštenega in potuhnjenega. Ničvrednež se ne smeje tako kakor poštenjak, hinavec ne joka takih solzá kakor odkritosrčen človek. Vsako hlinjenje je maska, in če je maska narejena še tako dobro, jo je pri pazljivem opazovanju vendar mogoče ločiti od obličja.

D'Artagnanu se je torej zdelo, da gospod Bonacieux nosi masko, in sicer še jedno najbolj zopernih mask.

Prevzet gnjusa, ki ga je čutil pred tem človekom, hoče torej iti mimo njega, ne da bi kaj govoril z njim, ko ga kakor prejšnji dan nagovori gospod Bonacieux.

»Torej, mladi mož,« pravi, »videti vam je, da ste prebili izbornó noč? Vraga, zjutraj ob sedmih! Čudnih navad ste se navzeli, da se vračate domov tedaj, ko drugi ljudje odhajajo z doma.«

»Vam ni mogoče čitati kaj jednekega, gospod Bonacieux,« pravi mladi mož; »vi ste vzgled rednega človeka. Res je, kdor ima mlado in lepo ženo, ne rabi

tekati za srečo; k vam pride sreča sama, ali ni res, gospod Bonacieux?«

Bonacieux prebledi kakor smrt in se prisiljeno nasmehne.

»Ah, ah,« odvrne, »vi ste vesel mladenič. Toda kje vraga ste tekali to noč, moj mladi gospod? Videti je, da vaša pota niso bila prav čedna.«

D'Artagnan se ozre na svoje škornje, ki so bili popolnoma pokriti z blatom; toda pri tem se njegove oči ozro objednem na čevlje in nogavice drobninarja; človek bi bil mislil, da je blodil po istem blatu; čevlji in nogavice so bili zamazani popolnoma jednako.

D'Artagnana prešine pri tem pogledu nenadna misel. Oni ma, debeli, sivolasi možiček, oni sluga v temni obleki, proti kateremu so se kavalirji, ki so spremljali voz, vedli brezobzirno, je bil Bonacieux sam. Soprog je načeloval, ko so odvedli njegovo ženo.

D'Artagnana se polasti strašno veselje, da bi skočil drobninarju za vrat in ga zadavil; toda kakor smo že rekli, je bil pameten mladenič, zato se pre-maga. Izpremembra, ki se je izvršila na njegovem obrazu, pa je bila tako velika, da je gospod Bonacieux prestrašeno skušal stopiti korak nazaj; toda del vrat, pred katerim je stal, je bil priprt, in tako je moral hočeš ali nočeš ostati na svojem mestu.

»Ah, kake šale uganjate, moj vrli mož,« pravi d'Artagnan, »zdi se mi, da ako je treba očistiti moje škornje, da vaši čevlji in vaše nogavice tudi nekoliko trebajo ščeti. Ali ste vi tudi tekali okrog, gospod Bonacieux? Ah, vraga, možu v vaših letih, ki ima poleg tega še tako lepo in mlado ženo, kakor je vaša, bi tega ne bilo mogoče oprostiti.«

»Ah, moj Bog, ne,« pravi Bonacieux, »včeraj sem šel v Saint-Maudé, da bi izvedel za kako deklo, brez katere ne morem vsega opraviti, in ker so bila

pota slaba, sem pobral vse to blato, katerega še nisem imel časa odstraniti.«

Kraj, katerega je imenoval Bonacieux ciljem svojega pota, je še potrjeval sumnjo, ki se je porodila d'Artagnanu. Bonacieux je imenoval Saint-Maudé, ker je ležala ta vas ravno v nasprotni smeri kakor Saint-Cloud.

To je bilo za d'Artagnana prva tolažba. Če je vedel Bonacieux, kje je njegova žena, bi ga bilo s skrajnimi sredstvi vsekakor mogoče prisiliti, da bi odprl usta in izbleknil svojo skrivnost. Šlo je še samo za to, da se izpremeni navideznost v resničnost.

»Oprostite, gospod Bonacieux, če nisem z vami dovolj obziren,« pravi d'Artagnan, »toda nobena stvar ne spravi človeka v tako voljo, kakor če ni spal, in poleg tega imam še silno žejo; dovolite, da grem k vam pit kozarec vode; kakor veste, si sosedje tega ne odreko.«

In ne da bi počakal dovoljenje svojega gospodarja, stopi d'Artagnan brzo v hišo in se hitro ozre po postelji. Bila je nerabljena. Bonacieux sploh ni legel spat. Vrnil se je torej šele pred jedno ali dvema urama; spremljal je torej svojo ženo do cilja ali pa vsaj do tja, kjer so prvič menjali konje.

»Hvala, gospod Bonacieux,« pravi d'Artagnan, »izpraznivši kozarec; to je vse, kar sem hotel od vas. Zdaj grem v svoje stanovanje, da mi Planchet očedi škornje, in ko bode s tem gotov, ga pošljem k vam, da očedi tudi vaše čevlje.«

In poslovi se od drobninarja, ki je bil ves presenečen vsled tega neobičajnega slovesa ter se vp. išal, če se ni morda izdal s kako besedo.

Vrh stopnic dobi Plancheta, ki je bil ves iz sebe. »Ah, gospod,« zakliče Planchet, ko zagleda svo-

strumentalnih boj, nič ogromnega finale z zvenetimi pozavnami in vihrajočimi timpani. Ne, na tem koncertu ni bilo nič takega, kar je nekdanj porušilo Jeriho! — In vendar je bil ta koncert jako zanimiv kakor s sporedom tako z izvršitvijo. Dvojica umetnikov — gospica Mira Devova in virtuoz g. Prochazka iz Ljubljane — je ponudila poslušalcem slastice, na katerih bi se oslajal i največji glasbeni gourmand. — (Zal, da gorisko občinstvo, sodeč po premajhnem številu poslušalcev, ima premalo smisla za take slastice.) — Takoj s prvimi takti sta dokazala oba umetnika, da sta si gotova svoje umetnosti, in ta gotovost je trajala do zadnjega akorda koncerta.

Ni lahko, z besedami označiti vse prednosti glasu in pevske rutine g.čne Mire Devove. Kar je mogoče reči, je to: Nepogrešno čista intonacija i v najtežjih koloraturnih figuracijah, nenavadno razviti smisel za frazovanje in prednašanje melodijskih linij, doseženi značaj zapete skladbe, virtuozno obvladavanje glasovne modulacije, globoko čustvo za lirsko in tragisko izraževanje, to vse so svojstva glasu gospodične Devove. Vsaka nova pesem je prinesla nekaj novega: Po bravurnem „Pozdrav pa za“ iz opere „Hugenoti“ je sledila Vilharjeva „Nezakonska mati“, v kateri je bil obsežen vrhunec pevske kvalitete g.čne pevke. Razumevanje in čustvo, a kakoršnim je zapela uglaseno Prešernovo tragisko-lirično pesem, je bilo zares presunljivo. — Pesem „Mak“ se odlikuje, žal, v glavnem s tem, da jo je uglasbil skladatelj-amateur. — Kakošen kontrast nasproti tej je bila Brahmsova pesem „Zvesta ljubava“. Vsaki takt dokazuje, da ga je napisal mojster velikan filozofujočim glasbenikom! — In zopet kontrast „Solvejgova pesem“ od Griega. Izborno je izražala gospodična v njej tužno sentimentfalno nježnost velikega norškega skladatelja. — Enako dovršeno je zapela tudi ostale: „Romana“ iz opere „Mignon“ od Thomasa, balada „Div“ od Loewe-ja, in krasni a mili pesmi Prochazkovi: „Tak čilepa“ in „Zvezde zarjajo“.

Gosp. Prochazka, ki je spremljal celi večer g.čno Devovo na klavirju, je nastopil kot solist s skladbami, v katerih je popolnoma uveljavil visoko solo moderne klavirne tehnike. Kot Čeh seveda ni pozabil najboljših českih skladateljev. Z briljantno vervo je izvajal Dvořakovo klavirno sliko „Na táčkách“ in Smetanovo „koncertno polko.“ — Igra mu je prav čista, gladka, udarci trdni in ima vse znake izbrusenega umetniškega ukusa. — Po skladbah českih mojstrov je prišel naravnost na Liszta, onega velikega revolucionarja v glasbi, ki je dovedel klavirno tehniko do vratolomnosti. Zaigral je njegovo „Fantazijo“ na valček iz Gounodove opere „Faust“, ki je polna težkoč, katere je znal najti le Liszt, in igral jo je z imponujočo gotovostjo. — Viharna pohvala je bila najboljši dokaz krasne-

mu vspehu. — V cast in hvalo navzočega občinstva treba priznati, da je obema umetnikoma za podani umetniški užitek z veliko hvaležnostjo in mnogo ploskalo. Toda le želeči je, da bi bila pri podobnih prilikah večja udeležba razumnistva in širšega občinstva.

J. M.

Naročnike opozarjamo, da smo nastopili že mesec december. Vsakdo naj se popravi, ali je že plačal naročnino za tekoče leto? Kdor pa je dolžan se za lansko leto, naj drevi ne nastavlja Miklavžu svojih čevljev, kajti nagrade za svojo marljivost ne dobi.

Sokolova Miklavževica je bila več let — jako priljubljena zabava. Drevi bo ta otrokom tako lep večer v hotelu „pri zlatem jelenu“; zabava bo v velikem in tikajočem se steklenem salonu, ki bo danes že dober za porabo. — Starši, ki hočejo, da Miklavž otroke se posebe obdari, naj se mu sami priporočé. Kako? — to je odbor povedal v vabilu. — Kolikor je možno slutiti, bo udeležba prav številna. Torej: Drevi k Jelenu!

Opozarjamo ponovno, da se pobirajo darila za današnji Miklavžev večer danes pop. od 4.—6. v salonu pri jelenu.

Nadomestne volitve v cenilne komisije za osebno dohodnino. — Objavlja se s tem, da se bodo vršile nadomestne volitve v cenilne komisije za osebno dohodnino v tukajšnjem političnem okraju, katere se imajo vršiti v smislu §§ 179, 181. in 183. postave od 25. oktobra 1896. (I. drž. z. št. 220), mesto po § 189. izstopivših udov in namestnikov, na podlagi § 17. volilnega predpisa, priloga D izvršilnega predpisa (I. drž. z. št. 35. od 1897.) k zgoraj omenjeni postavi, tako-le:

A. Cenilni okraj stev. 1. „Gorica mesto“. Volitev bode: Za vsa trivolilna telesa dne 30. decembra 1903. od 9—12 ure predp. v občinski dvorani Corso Gius. Verdi, in sicer voli I. volilno telo enega (1) uda, II. volilno telo enega (1) uda in enega (1) namestnika in III. volilno telo enega (1) uda in dva (2) namestnika. Barva glasovnic je bela za I. volilno telo, rumena za II. in rožnata za III.

B. Cenilni okraj stev. 2. Pol. okraj „Gorica (dežela)“. Volitev bode: Za vsa tri volilna telesa tega cenilnega okraja dne 29. decembra 1903. od 9—12 predp. v uradnih prostorih davčnega oddelka Via dei Cappuccini stev. 16. I. nadstr., in sicer voli I. volilno telo enega (1) uda in enega (1) namestnika, II. volilno telo enega (1) namestnika in III. volilno telo dva (2) uda in enega (1) namestnika. Barva glasovnic za I. volilno telo je bela, za II. volilno telo rumena in za III. volilno telo rožnata. Gledé načina aktivne in pasivne volilne pravice, kakor tudi načina izvrševanja te pravice, se obrata pazljivost volilcev na dotične določbe postave od 25. oktobra 1896. (I. drž. z. št. 220) ter prej omenjenega volilnega predpisa.

Volilni komisar ne sprejme nefrankovanih ali nedostatno frankovanih pošiljatev z volilnimi listki ter jih bo smatral v smislu § 34. volilnega predpisa kot nevlazene. — Od c. kr. okrajnega glavarstva. V Gorici, 25. novembra 1903.

Is mestnega sveta goriskega. — V zadnji seji v torek so med drugim na predlog dr. Pinavčiga poslali v Inmost pozdrav laskim dijakom, ki se tam borijo proti Nemcem, ter jim nakazali 300 K, ob enem so pozvali drž. poslance, da se imajo pobrigati za rešitev vseučiliškega vprašanja tako, da se postavi lasko vseučilišče v Trstu.

Prost dr. Faidutti je naslikal mizerijo gledé malih stanovanj ter predlagal, da se ima začeti resno baviti se s tem vprašanjem. Sicer obstoji v tako svrhu društvo, ali ne vidi se nikakega delovanja. Predlagal je, naj se vsa reč preštudira in poroča o njej tekom treh mesecev. Sprejeto soglasno.

Svet. Culot je priporočal z nova gradbo električnega tramvaja, katerega bo mesto tim več potrebovalo gledé na novo železnico in na kolodvor na Blandi.

Prost Faidutti je na to vprašal župana, kako je z vodovodnim vprašanjem. Treba bi bilo že, da se pride do konkretnega odgovora toliko glede Hurlja kakor glede Mrzleka. Župan je odgovoril, da je hotel pravkar pozvati svetovalce v tajno sejo, da se pogovorijo o tem predmetu. Svet. Ciani je hotel, naj se razpravlja javno, ali obveljal je predlog za tajno sejo.

Deželno učiteljsko društvo je vložilo pri deželnem odboru memorandum na deželni zbor, v katerem omenjajo svoje slabo gmotno stanje in potrebo zvišanja učiteljskih plač, kažoč pri tem na druge pokrajine, v katere bežijo učitelji, ker so tam dostojno plačani, doma pa primanjkuje učiteljev. Zato zahtevajo ureditev gmotnih razmer po priloženem zakonskem načrtu.

Znana „fabrika“ zopet deluje. — Kadar so klerikanci prav v ognju ter pihajo unisono v Gabrščka po umazanih predalih Gregorčičevega glasila, takrat začne znana fabrika izdelovati dopisnice, katere prihajajo na naslov A. Gabrščka. Ta „fabrika“ deluje že dolgo vrsto let ter se oglašá dosledno ob vseh takih opisanih trenutkih. Te dni sta prišli na Gabrščka dve dopisnici s tako-le vsebino:

Odpadnik od sv. vere, pohujsljivec mladine, rabelj duhovščine. Pravični Bog te vidi ino slisi, te bo že, kakor vse tebi enake.

Več očetov.

Gospod Gabršček! Čez mojstra se je še vedno dobilo mojstra, tako tudi čez Vas zdaj. Nemski pravijo: Der Krug geht zum Brunnen bis er bricht — tako tudi vi! Tukaj v krmi govorijo, da ste prav kakor hudiceva baba ktera neče poznati razuma in se ne pusti prepričati in jo je treba prezirati ali pa ubiti, tako tudi Vas! Vse lumparije, ki jih sami narediti drugim očitata. Za-

dosti dolgo ste nas vodil za nos in nas izkoristal zdaj pa apage satanos!

Pošteni napredniki.

Tiste „več očetov“ in „Poštene naprednike“ predstavlja v istini jedna samo oseba, ki je dobro znana po svojem klepetavem jeziku in po steklosti. Če misli ono človeče, da se kdo jezi radi tega, se jako vara. Dopisnici priobčujemo v zabavo čitateljem.

Ker smo že pri tem, omenjamo se, da je bila prišla pred nedavnim časom na naslov gospe matere Gabrščkove v Kobaridu iz Gorice dopisnica, ki je svetovala, naj ga pošlje v Kluzet, zajedno pa smo čitali tudi v „Gorici“ tak nasvet. Torej se vidi, da ima „Gorico“ nekako zvezo s takimi prismo-darjiami.

Pričakujemo novih dopisnic.

Nagajivost goriskega magistrata. — Letos je dovolil magistrat, da so postavili za semenj sv. Andreja na Telovadnem trgu štante in barake, česar se prej ni dovoljevalo, dokler je bil bližnji hotel „južna železnica“ v lasti železnice. Letos pa so pokazali na magistratu svoje lepe duše. Tukajšnji laski list „Il Gazzettino Popolare“ se prav opravičeno pritožuje radi takega postopanja od strani magistrata rekoč, da tujec, ki pride v Gorico ter se nastani v omenjenem hotelu, misli, da se nahaja v kaki majhni vasi, ker vidi pred seboj razne komedije, ki dišijo po vasi ne pa po mestu s 26.000 prebivalci. Dostavlja tudi, da ako se je zgodilo to iz nagajivosti, se mora absolutno obžalovati, ker s takimi dejanji se ne kaže omike pa tudi se ne reši domovine!

Pater Lojk. — Nasi čitatelji se se spominjajo, kako je bil obdolžil kapucinski pater Lojk, ki je bil katehet na nemški šoli, tuk. evang. župnika Schmidta, da sli kat. učence v evangeljsko veroizpovedanje. Vršila se je preiskava, ki je skoncála s tem, da so odvzeli Lojku pouk ter ga poslali v vipavski Sv. Križ v samostan, kjer ima čas premišljevat, da se ne sme obrekovali svojega bližnjega.

Dornberški župnik, prosluli Lovro Točebčan, je podoben tisti klepetulji, ki hoče imeti na vsak način prav ter si ne da z nikako besedo dopovedati nikake reči. Po „Norici“ in po „Prismojencu“ čveče ter ponuja celo svoje vino na prodaj. Iz dobrega vina, katero so mu dali Dornberžani, je najbrže spackal kako brozgo, pa ga ne more prodati, in sedaj misli, da bi pili to vino v Gorici pri jelenu! G. župnik, le sam spijte svojo brozgo, in če bi Vam pri tem krulilo po trebuhu ter Vas ščipalo, obrnite se v Gorico na Antonia Klobaso, on Vam postreže z dobrim šnopsom, ki odpravi vse take bolečine!

Kar se tiče plače, je pa res, da ima župnik v Dornbergu preveč, ker drugodi imajo pri večjem delu manjše dohodke, kar dobro vé tudi Točebčan. To ga malce jezi in peče, zato se pa petelini po farovskih

jega gospodarja, prav, da ste tukaj, težko vas že pričakujem.

»Kaj se je zgodilo?« vpraša d'Artagnan.

»O, gospod, jaz stavim sto, da, tudi tisoč proti jedni, da ne uganete obiska, katerega sem imel v vaši odsotnosti.«

»Kdaj?«

»Pred pol ure, ko ste bili vi pri gospodu de Trévillu.«

»Kdo je bil torej tukaj? Govori!«

»Gospod de Cavois.«

»Gospod de Cavois?«

»Osebnó.«

»Kapitan gard Njegove Eminence?«

»On sam.«

»Ali je prišel, da bi me dal zapreti?«

»Zdelo se mi je, gospod, in sicer vsled njegovega prijaznega vedenja.«

»Vedel se je prijazno, praviš?«

»Bil je sladek kakor med, gospod.«

»Res?«

»Rekel je, da prihaja po naročilu Njegove Eminence, gospoda kardinala, ki vam hoče vse najboljše, da bi vas prosil, da ga spremite v Palais Royal.«

»In kaj si mu odgovoril?«

»Da je to žalibog nemogoče, ker vas, kakor se je mogel prepričati, ni doma.«

»In kaj je odgovoril na to?«

»Da pač ne zamudite in se tekom dneva uglasite pri njem. Nato je pristavil čisto tiho: „Povej svojemu gospodu, da mu je Njegova Eminenca izredno naklonjena in da je od tega pogovora morda odvisna njegova sreča.“

»Za kardinala je ta zanjka precej neokretna, pravi mladi mož smeje.

»Tudi jaz sem takoj videl, da je to zanjka, in odgovoril, ko pridete domov, da vam bode zelo žal.«

»Kam pa je šel?« vpraša gospod de Cavois.«

»V Troyes v Champagne,« odgovorim.«

»In kdaj je odpotoval?«

»Sinoči.«

»Planchet, prijatelj moj,« ga prekine d'Artagnan, »ti si res izvrsten človek.«

»Glejte, gospod, mislil sem si: če bi hoteli videti gospoda de Cavois, je še vedno čas, da me napravite lažnikom, in rečete, da niste odpotovali. V tem slučaju bi bil jaz zagrešil laž, in ker nisem plemič, smem lagati.«

»Pomiri se, Planchet, svoje dobro ime kot resni-coljuben človek obdržiš: tekom četrte ure odpotujeva.«

»To sem hotel svetovati gospodu; in kam pojdeva, ne da bi bil preveč radoveden?«

»Vraga, v smer, ki je ravno nasprotna oni, ki si jo imenoval ti. Sicer pa, ali ti ni prav toliko na tem, da izveš kaj o Grimandu, Mousquetonu in Bazinu, kakor meni na tem, da izvem, kaj se je zgodilo z Athosom, Porthosom in Aramisom?«

»Gotovo, gospod,« pravi Planchet, »in jaz odpotujem, kadar hočete. Mislim, da bode za trenutek zrak na deželi za naju boljši od zraku v Parisu. Zatorej...«

»Zatorej pripravi vse potrebno, Planchet, in pojdiva. Jaz grem naprej z rokami v hlačnih žepih, da nihče ne ugame mojega namena. Snideva se v hotelu gard. Čuj, Planchet, glede našega gospodarja menim, da imaš prav; gotovo je nesramen ničvrednež.«

»Verjamite mi pač, gospod, če vam rečem kaj takega, kajti obrazem razumem.«

Kakor sklenjeno, zapusti d'Artagnan prvi hišo; da bi si ne imel ničesar očitati, gre najprej še enkrat v stanovanja svojih prijateljev. O njih ni bilo nika-

kega poročila, samo za Aramis je došlo čisto parfimirano pismo z elegantno in lepo pisanim naslovom. D'Artagnan se ponudi, da je odda naslovjencu. Deset minut pozneje ga poišče Planchet v hlevu hotela gard. Da bi ne izgubljala časa, je odsedlal d'Artagnan že sam svojega konja.

»Prav,« reče Planchetu, ko ta prinese malho z vsem potrebnim; »zdaj osedlaj še druge tri konje, in nato odjezdiva.«

»Ali menite, da bodeva potovala hitreje, če ima vsak izmed naju dva konja?« vpraša Planchet ironično.

»Ne, gospod, vaš dovtip je slab,« odvrne d'Artagnan, »ampak s svojimi štirimi konji moreva privedi nazaj svoje tri prijatelje, če jih sploh še najdeva pri življenju.«

»To bi bila vsekakor velika sreča,« odvrne Planchet; »toda končno vendar ni treba obupati nad božjo milostjo.«

»Amen,« odvrne d'Artagnan in spodbode svojega konja.

In zapustivši hotel gard, odjezdita vsak v drugo smer ceste; jeden zapusti Paris skozi vrata de La Vilette in drugi skozi vrata de Montmartre. Združiti sta se imela onstran Saint-Denisa, in ker sta točno izvršila ta načrt, sta imela pri tem tudi srečen vspeh. D'Artagnan in Planchet sta prijezdila oba naenkrat v Pierefitte.

Priznati moramo, da je bil Planchet podnevi pogumnejši nego ponoči.

(Dalje pride).

listih ter trdi celo, da smo morali objaviti poslasti popravek zupanstva, docim je istina, da v to nismo bili primorani, marveč smo ga priobčili le kot kuriozno, kako imajo političnjoci zupniki na vrhvi zupanstvo, kar je za prizadete malo častno.

Sedaj pa le govorite se naprej, g. Točebčan, mi smo z Vami pri kraju!

Trgovski dom v Gorici je dozidan do I. nadstropja. Slabo vreme stavbo močno ovira. — Prekrasna stavba imponuje vsakomur. Vsi veščaki zagotavljajo, da je to v Gorici prva stavba, ki se gradi tako, kakor treba. Še večeraj je dejal odlični Lah: „Krasno delo! Toda sram me je, da nas učé — tujci za slovenski denar, kako se mora zidati!“

Vsi troški utegnejo narasti na 280.000 K. — Glede pokritja te glavnice opozarjamo na članek v prihodnji številki „Soča“.

V „Trgovskem domu“ bodo imeli svoje bivališče: Trgovsko obrtna zadruga, Trgovsko-obrtno društvo, Pevsko in glasbeno društvo, „Sokol“, „Narodni sklad“, — namenjeni so še prostori za bančni zavod, za Slovensko bralno in podporno društvo. — in za tako društvo, kakoršno je „Goriška Čitalnica“. Dasi se ta doslej še ni zglasila, vendar so za njo v načrtih določeni prostori.

Oddati je še: jedna krasna prodajalnice in štiri stanovanja. Drugo je že vse naprej oddano. Načrti so v zadrugi.

Poštne zamude. — Posta, ki prihaja iz gor v Gorico, ima pri sedanjem slabem vremenu vedno zamudo, zlasti pošta, ki bi imela priti v Gorico še pred 8. uro zvečer, ima velike zamude, po 3, 4 ure, tako da pogostoma prihaja šele okoli polnoči v Gorico. Za potnike je to strašno nerodno, in kdor se hoče n. pr. odpeljati še zvečer naprej, ne more tega storiti, marveč more oditi šele — drugo jutro, kar stane denar in izgubljen je skoro cel dan ali ga vsaj ne more porabiti tako, kakor bi hotel. Pritožbe v tem oziru so splošne, zato bi bilo edino prav, poskrbeti tako, da se bo pošta držala točno urnika. Ako sta premalo dva konja, naj se vprežejo trije ali štiri, ako ne zadostuje en voz, naj se dasta dva. Taka ureditev je vseobčega interesa.

„Jadrani“. — V št. 93. smo napisali uvodni članek „Slovani in Italijani“, v katerem smo označili delovanje dr. Tresić-Pavičiča gledé sporazumljenja med Slovani in Italijani. Konečno smo rekli, da se nam zdi prav, ako bi se v tej akciji ne govorilo le o Hrvatih, marveč o Slovanih (Jugoslovanih) sploh, kakor se tega držijo tudi listi v Italiji. „Jadrani“ pa ne deli tega mnenja, marveč stoji na stališču: „svojom kožom neka razpoloža samo Slovenci“, ter pravi, da govori le v imenu Hrvatov. Torej vsa akcija, katero vodi dr. Tresić-Pavičič, se tiče samo Hrvatov in Italijanov, nas nič. Nò, mi smo imeli drugačne občutke, in stojimo na tem stališču, da je okvir take akcije preozek, marveč da mora na vsak način obsegati tudi Slovence,

kadar se govori o kakem sporazumljenju med Slovani in Italijani, (saj vendar pišejo ti slednji o „accordo italo-slavo“ in ne „italo-croato“!), pa naj vodi tako akcijo Slovenec ali Hrvat. Tukej mora prevladati — Slovan! Iz posameznih izvajanj v „Jadrani“ pa bi sodili celo, da so nas slabo razumeli, ker n. pr. mi pač nismo nikjer očitali Hrvatom tujinstva v Trstu; kaj takega nam ne pride na pamet. V ostalem pa, če tudi akcija, ki se tiče tako živo naših dežel, kakor vidimo, ni taka, kakor bi želeli, jej želimo polnega vspeha!

Nagla smrt. — V sredo zvečer je prišla Ang. Bizjak, stara okoli 50 let, iz Križne ulice v trgovino Delpinovo na Verdijevev tekalistu. Ko se je pogovarjala z gospodarjem in se smejala, jej je prišlo kar nakrat slabo in zgrudila se je na tla. Poskočil jej je na pomoč g. Delpin, ali ko je prišel hitro poklicani zdravnik dr. Villat, je bila že mrtva. Zadelala jo je kap na srce; bila pa je bolna na srcu.

Antoniu Klobasa popravlja ure! — V dunajski klobasi dobiš marsikaj, cesar bi ne pričakoval, v goriški klobasi moškega spola pa se nahajajo tudi talenti, katerih bi ne pričakoval v takem številu. Včasih je zvonil, pel, sedaj prodaja snops in predava o ostilstvu, kakor bi se pripravljaj za profesorja na katoliškem vseučilišču v Solnogradu, pa ne le to, tudi ure popravlja ta strela! Viri pravijo, da je popravljal in navijal uro na steni, ni se pa dalo dognati ali v dvorani „pri krokodilovi solzi“, kakor bi rekel Ahasver, ali v „goriški okolici“. Ali kdor se meša v reči, katerih ne razume, temu rado spodleti, in spodletelo je bilo tudi Antoniu Klobasi, da je revež padel in se pobil. Usmiljenja je bil vreden, in pri „Gorici“ imajo malo sočutja, da mu niso napisali sočutne notice, zlasti še, ker se ve, da je padel daleč proč od snopsa! No, navzlic temu jim napiše široko razpravo o urarstvu, v katerem se je tako praktično izvežbal. „Ura“ mu sicer ne gre prav, in kadar se zatopi v smisli, „groza, strah ga je samije“, ali ko malce okoli pogleda prav grdo, pa začne peti s Soskim: Čidicidajcídó — vsede se in spiše novo klobaso za „Gorico“.

Urniki za trgovine. — Določile so se po dolgem prizadevanju trgovskih uslužbencev ure v trgovini tako-le: Od 1. okt. do 31. marca od 8. ure zjutraj do 7. zvečer; od 1. aprila do 30. sept. od 7. zjutraj do 8. zvečer. Opoludne je prosto 1½ ure. Skoro vsi trgovci so se že oprijeli tega urnika.

„Slavi o Italijani“. — Pred kratkim je bila prinesla „Patria del Friuli“ članek pod gorenjim naslovom, ki se je bavil tudi z našimi razmerami, zakaj je nastala „Gorica“, kako piše „Soča“, in dopisnik iz Gorice je povedal tudi, da se snuje nov slov. radikalno-narodni list! Ko smo to čitali, smo se čudili le temu, da dopisnik ni vedel, da se skliče tudi „mirovna konferenca“!! Kako prihajajo v laške kroge vse take reči?

lus carcharias“, toda kapiten je rekel, da oni som sploh ne sliši na nobeno ime, ker je mrtev. Novo presenečenje. Gospicama so jela lica pordevati, „eau de Cologne“ je izvršil svojo dolžnost, in zdrave so bile. Mala ladjica je bila poslana morskemu velikanu nasproti, da se prepričajo mornarji o vzroku smrti sorovce.

Videli smo, kako so začeli rezati kožo, globočje in globočje so prihajali s svojimi noži in sekirami, in čez dolgo, dolgo časa smo izvedeli: „Som je bil pred svojo smrtjo zdrav kakor riba v vodi. Na čuden način je požrl posetnico z imenom A. K., in to ga je ugonobilo.“ Posetnico je spravil kapiten in mi rekel, da jo pošlje britiskemu muzeju.

Drugi dan pri kosilu sem se seznanil z indijancem. Imel je čudno navado, še bolj čuden pa nos, ob katerem si je prižigal svoje cigarete in smotke in še drugim ponujal svoj užigajoči nos, oziroma svojo nosno vžigalico. Po kosilu sva šla na krov ter se sprehajala. Nov užitek! Daleč na obzorju so se prikazale plavajoče ledene gore; solnčni žarki so spremenili te gore v samo zlato, in španska gospodična je koj krstila te v solnčnem svitu žareče se ledenike za Rotsildovo kaso. Z neznansko hitrostjo so se bližale gore naši ladji in gorje, ako jim ne more uiti! Ponočil se je isti prizor, kakor prejšnji dan, s to razliko, da je danes angleška gospodična padla v omedlevo, španska guvernanta pa v omedlico; francoski profesor se je jezil, da nimajo ledene gore latinskega imena, kapi-

„D'Artagnan“. — Drevi bodo igrali v tukajšnjem gledališču opereto „d'Artagnan“. D'Artagnan je junak slovečega romana „Trije mušketirji“, kateri priobčujemo v podlistku. Opereta je posneta po tem romanu.

Pretepi. — Dne 8. novembra letošne je bil sprickal Jakob Golob z nekim Kalknekarjem v Podbrdu, katerega je z nožem težko ranil v levo strap. Sodnija mu je prisodila 5 mesecev ječe.

V nedeljo so se stopili v Št. Petru. Med njimi sta bila tudi Fr. Bavdaz, 34 let star, delavec v Podgori, in neki K. Savodov. Ta je potegnil nož ter odrezal Bavdazu nos, da se ga je držal le še malo. Pripeljali se ga takoj v tukajšnjo bolnišnico.

Tatvina. — Sabotič Anton s Tolminškega je naznanil policiji v Gorici, da mu je zmanjkalo z voza pri Rajhu na Kornu dva kg kave, nekaj sladkorja, riža in mila, kar je bil nakupil, da popelje domov; skupna vrednost okoli 9 K. Policija sedaj išče uzmovica. Tam okoli Rajha se vedno potikajo sunljivi živiji. —

Brez sredstov. — Nekaj čudnega je, da prihajajo ljudje v Gorico od vseh strani, ljudje, ki so na slabem glasu ali pa brez sredstev. Potikajo se tu okoli, kdor čuti še kaj postenja v sebi, se prijavi sam policiji, ki ga pošlje potem domov, kak drugi pa tudi kaj pouzma v stiski, ko nima beliča. Te dni so prijeli tri mlade ljudi, Jak. Dobrovolič, Al. Maly in Al. Diub, zadnji z Dunaja, so jih zaprli, in na to so poslali prva dva domov, tretjega pa so za sedem dnij pridržali v zaporu, ker je bil ukradel neki dežnik.

Varujte se ponarejenih bankovcev! — Po Trstu krožijo bankovci, in sicer so dobili pred par dnevi štiri ponarejene bankovce po 20 K. Najrajši jih zanašajo v tobakarne.

Zavarovalnice za govejo živino. — V ponedeljek se je vršil v Gorici pri „Zlatem krizu“ shod zastopnikov zavarovalnic za govejo živino, ki je bil dobro obiskan. Izvolili se odsek 9 članov, ki se ima baviti s to rečjo ter poročati na prihodnjem shodu, ki se skliče ob svojem času. Shodi se tičejo deželnega zavoda za zavarovanje goveje živine, ki se ustanovi v kratkem.

Laški begunec. — Tukajšnji policiji se je prijavil neki Vittorio Gervasi iz Tricesima v Italiji ter je povedal, da je pobegnil iz laške vojske, kjer je služil pri gorski artileriji v Koneljanu. Da izvedo, kako in kaj je z njim, so ga poslali začasno v zapore.

Zaplenjene brošure. — Čeh Ed. Kohn in Lah Alberto Camorello iz Vidma sta prodajala razne brošure, ilustrovane nemške liste in tako robo po Gorici, baje na račun O. Fischerja v Ljubljani. Prijeli pa so ju redarji, ki so jima zaplenili vse one reči, potem so jih zasilili in naznanili drž. pravdnistvu radi nedovoljene kolportaze.

Tatliči. — Pol. nadzornik B. je prijel 12-letnega učenca Iv. Ciuciata iz Kapucinske ulice, ko je hotel baš ukrasti uhane na Trav-

niku z nekega „stanta“. Ko so ga preiskali, so našli pri njem razne svinčnike in dve skatliji peres, cesar seveda ni kupil. Zgodaj začena. Prijeli so potem še nekega drugega pobiča, ko je hotel ukrasti razglednice. Pri njem so našli tudi par rokavic in drugo.

Arretirali so ter privedli v tukajšnje zapore 23 letno poštno upraviteljico Ivano Stanonik v Renčah radi poneverjenja. Doma je iz Kranja.

Tatovi v Zdravščini. — V cerkvice Sv. Valentina v Zdravščini na pokopališču so hoteli ulomiti tatovi. Kakor se je dalo spoznati na vratih, so se mnogo trudili, da bi odpri, ali mogoče jih je kaj preplašilo ali pa so bila vrata pretrda, odsli so končno praznih rok. Cerkvica je revna, in če bi bili tudi udri, bi bili dobili le slab plen.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontonijeva in Kürnerjeva.

V najem se oddá gostilna, pekarija in trgovina z mešanim blagom v Knezi blizu glavne ceste v bližini predora bohinjske železnice. Vsi prostori so na novo predelani. Oddajo se tudi posamezni prostori in najem. Naslov pové naše upravnistvo.

Dokazano je, da so vobče priljubljene in povsod razširjene kapljice sv. Marka iz mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše sredstov v vsaki hiši ter prva pomoč vsakemu bolniku, kakor tudi obvarujejo zdrave ljudi pred neznanimi boleznimi. Opozarjamo gg. čitatele na današnji oglas mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg.

Ema najkrasnejših pridobitev za zdravje in blaginjo je izvestno sladna kava, ki si je, izdelana po Kathreinerjevem načinu, danes že prisvojila ves omikani svet in sosebno skoro vsako družinsko mizo. Kot rodbinska kava ima zmes iz zrnate kave s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo tako brezprimerne prednosti glede okusa, zdravja in prihranka, da jih ne sme prezirati nobena skrbna gospodinja. Fini vonj po zrnati kavi, ki daje Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi posebno priznanje, povisuje kot primes priljubljeni okus zrnate kave; tega ni mogoče doseči z nobenim drugim surrogatom ali primeskom. Po drugi strani pa v spricho te lastnosti Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo tudi lahko pijete brez primesi zrnate kave; ta pijata tekne izvrstno in zdravnik jo kot koristno in radilno priporočajo zlasti ženskam in otrokom. Če so Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo že tedaj, ko se je pojavila, označili za „kavo prihodnosti“, se je ta smela beseda dandanes že deloma izpolnila in izpolnjevala se bo po dosedanjih izkušnjah čimdalje bolj. Važno pa je, da vedno rabite le pristno Kathreinerjevo Kneippovo ladno kavo; zato je treba pri nakupovanju izrečno povdarjati ime „Kathreiner“ in jemati edino izvirne zavoje z varstveno znamko zupnik Kneipp. Ogibljite se torej skrbno vseh posnemkov in tudi ne kupujte nikoli kaj takega, kar se odtehtuje odprto.

Dostikrat se nudi priložnost, da se isce in priporoča pri ranjenju dobro obvezo. Pri tem najbolj pravilno in skušeno sredstvo, katero vsled svojega antiseptičnega, hladetege

Na morju.

V Afriko!

Solnce se je smijalo na nebu, kakor bi se smijal A. K., ko bi zvedel, da so A. G.—ka obesili, nebo je bilo čisto in jasno kakor po-božno srce sedemintridesetletne Marijine hčere, in ves ta solnčni smeh in vsa ta nebna čistost se je zrcalila v oceanu.

Ladja, velika ladja je plula po lahkkih valčkih. Na krovu sem slonel, gledal in iz samega dolgega časa plunil tupačam v morje. Družbe nisem imel nobene, kako tudi, saj sem bil komaj par ur na ladji, in užival sem se spomine na oddaljajočo se Ameriko.

Kar se je oglašil mornar v jamborskem košu in s svojim urnebesnim klicem: „Ladja ahoi, na južno-vzhodni strani!“ razrgal molk in zaspanost na ladji.

Dalnogled v roke, in gledati smo začeli. Sicer ni nič kaj čudnega, ako se srečujejo ladje na obsežnem oceanu, toda človek rad opazuje približajočo se ladjo deloma iz radovednosti, deloma iz dolgega časa.

Črez nekaj časa isti glas iz koša: „Pardon, ni ladja, mora biti kaka druga stvar!“ Naša radovednost je rasla in rasla. Črno truplo, ogromno truplo se je približavalo — in — som je bil.

Angleška gospodična je padla v omedlico, španska guvernanta v omedlevo, medtem ko je francoski profesor povedal, da je to morški som, ki sliši na latinsko ime „squaa-

ten, hud sovražnik tega klasičnega jezika, pa se je izjavil, da bi bila gotova poguba za našo ladjo, ako bi imele ledene gore še latinsko ime.

Toda ledene gore so se bližale. Stroji so delovali z vsemi silami, ladja je stokala pod težo razpetih jader, krmilar se je potil, kapiten vpil, — toda resitev ni bila več mogoča, kajti ledene gore so se bližale. V Afriko potujoči duhovnik nam je dal še poslednji blagoslov, angleški mornarji so si zapalili svoje pipe in čakali na neizprosno smrt.

Moj novi prijatelj, bakreni indijanev, je izginil v ladjo. Kmalu je prisopihal s petimi steklenicami ruma, izpraznil prvo, drugo, tretjo, četrto in peto, njegov bakreni nos je postajal bakrenejši, in pri zadnjem požirku zadnja steklenica se zasveti v pravi solnčni svetlobi, in neznosna toplota se je začela razširjati od njegovega nosa. Opotekaje se nastavi svoj dragoceni nos ravno proti lednim goram, — in led se je začel tajati, in tajale so se gore pod vplivom te nosne gorkote. Reseni smo bili. Preteče gore so izginile, gospicama so jela lica pordevati, „eau de Cologne“ je izvršil svojo dolžnost, francoski profesor je krstil indijancev resilni nos z: „nusus ardens cum centum gradis in positiva parte Celsiusi termometri.“

Ne dolgo po tem nas je zopet resil indijanev iz velike zadrege. Premoga je zmanjkalo na ladji, ni čuda, ker so ga preveč porabili, da se rešimo pretečim ledenim goram. Premoga nič, ruma dovolj. In indijanev je

vtaknil po povzlitku petih steklenic ruma svoj nos v kotel in nosna gorkota je popolnoma nadomestovala premog. Francoski profesor je dodal prejanjemu latinskemu ime še „atque navem agens cum celeritate centum kilometrorum in tempore unae horae.“

Po takih nemirnih urah sem se hotel odpočiti. Šel sem v bratnico in začel prebirati seznam knjig, katere je imela knjižnica na ladji. Nekam čudni naslovi so se mi zdeli, toda kaj se hoče, v Ameriki je vse mogoče; dobil sem: „Pravi Marijin služabnik v usnju z marmor-obrezo stane 80 ct.“ „Ključ nebeskih vrat, elegantno vezan, stane 1-80 dol.“ „Radecky v platnu stane samo 20 ct.“ „Najdenček, fino vezan z imitacijo slonove kosti, stane 35 ct, v f nem usnju z zlato obrezo pa 45 ct.“ „Duhovni studenec, liter-arno delo, za 1-80 dol.“ „Nebeske iskriče, broširane, 50 ct.“ „Lilija nebeska v usnju stane 3 dolarje.“

Po Marconijevem brezžičnem brzojavu smo izvedeli, da je prišel Labaudy, cesar Sahare, v Afriko in sklenil sem, da posetim Njegovo cesarstvo. Od daleč so se prikazali kanarski oroki, za njimi pa Afrika, ki je od daleč ravno taka kakor Amerika, ker oba sveta začenjata s črko A.

Poslovil sem od svojih sopotnikov, fotografiral z dovoljenjem indijanca njegov bakreni nos, zapisal pod fotografijo dan in uro naše resitve in stopil z raznimi čustvi na afrikanško obrežje.

Ahasver.

in bolečino olajšujočega učinka zabranjuje vnetja in poprej zaceli rane, je v celi monarhiji dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Ker se to mazilo tudi pri večletni shranitvi ne spremeni ali izgubi svojega učinka, naj bode isto za nepričakovane slučaje v vsaki družini vedno pripravljeno. 2

Razgled po svetu.

Državni zbor izpolni vse seje do božičnih praznikov z debatami o nujnih predlogih. Nujnih predlogov se je nakopičilo na 200. Romanczuk je nujno predlagal izvolitev odseka 37 članov, ki izdela narodnostni in jezikovni zakon in reformo državnozbornskega volilnega reda, Ellenbogen, naj se izdela načrt za novo ustavo na temelju splošne volilne pravice ter narodne avtonomije.

Nemški državni zbor se je sešel 3. t. m. S pozornostjo se pričakuje, kdo bo izvoljen podpredsednikom. Soc. demokratje kandidirajo svojega poslanca Singerja za to mesto, ali centrum ni pri volji, oddati mu svoje glasove.

Za slovenska vseučilišča. — 3. t. m. se je vrnil na Dunaju shod čeških, slovenskih, hrvaških, srbskih in maloruskih visokošolcev, ki so se zavzeli za češko vseučilišče v Brnu, za slovensko v Ljubljani in malorusko v Lvovu. Govorili so posl. Hruby, Ploj, Barwinski, Czerny. Protestirali so tudi proti temu, da bi se postavilo lasko vseučilišče na slovenska tla!

Gališke volitve. — Pred porotniki v Lvovu traja že več dni tiskovna pravda, ki čudno osvetljuje „svobodne“ volitve v Galiciji. Državni poslanec Breiter toži namreč neki list, ki mu očita, da si je najel celo druhal potepuhov ter jih oborožil z gorjanci, naj bi napadli socijalno-demokratske voditelje, pred vsem poslanca Daszynskega. Občinski tajnik Wisniewski je izpovedal, da mu je Breiter obljubil 5 gld. za vsaki zob, ki ga izbije nasprotnikom. In res mu je dal Breiter 18 gld. zato, ker je Wisniewski njegovemu protikandidatu vrgel jajce v obraz. Še bolj obtežljivo je izpovedal neki Cviklinski, češ, da mu je izročil Breiter meč, ter mu obljubil 2000 gld., ako umori njegovega protikandidata. Rekel mu je tudi, da se bo tak umor le kot politično hudodelstvo kaznoval kvečjemu z enoletno ječo.

Osrednja zveza slovanskih časnikarjev je v svoji zadnji odborovi seji razpravljala o tem, da naj državnozbornska korespondenca kar moči natančno poroča o slovanskih govorih v državnem zboru. Zableva se od železnice, da bolje postrežejo slovanskim časnikarjem na potovanjih in jim dajejo prosto vožnjo. V „Wiener Zeitung“ se naj rabijo slovanska krajevna imena, kakor tudi v drugih uradnih listih. Sestavi se seznamek vseh slovanskih novinarjev. Šesti shod slovanskih časnikarjev bo l. 1904. v Zakopanem.

Vodja makedonskih vstašev, Sarafov, odločno izjavlja, da bodo vstaški vodje brez ozira na politični položaj spomladi v Makedoniji in v okraju Adrianopel nadaljevali vstajo. Ustrašili se ne bodo ne turskih odredb, ne groženj Avstrije in Rusije, ampak skušali bodo dosegati popolno avtonomijo Makedonije, kar odgovarja paragrafu 23. berlinske pogodbe. Po vsej Evropi in Ameriki se bo nabiral denar za vstase in vojna sredstva.

Vihar v Kvarneru. — V kvarnerskem zalivu je divjal hud vihar. Valovi so odnesli nekemu brodarškemu društvu dve ladiji, ki ste vredni 30.000 kron. Z lesnega skladišča v Reki je veter odnašal deske in jih nosil po zraku, kakor bi bile slamnate bilke. Nova cesta pri tovarni torpedov blizu avstrijske meje, ki je stala 100.000 K, je popolnoma razdejana. Vsa škoda, ki jo je napravil vihar, se ceni na 1 milijon kron.

Hiša, ki se suče za solincem, sta razstavila v Parizu ondota arhitekta dr. Pellegrina in M. Petit. Hiša ima podobo prostorne in masivne zidane, dvonastropne vile, ki se okoli vertikalne osi s posebnim strojem tako suče, da so okna glavne fronte celi dan obrnjena k solcu. Pod hišo je venec velikih jeklenih krogelj, na katerih se zgradba vrti popolnoma tiho in mirno, ne da bi prebivalci čutili najmanjšega stresanja.

Obračunava proti Sv. Vaclavski posojilnici. — Kakor smo že sporočili, se vrši v Pragi velika obravnava proti Sv. Vaclavski posojilnici. Preteklo je že nad eno leto, odkar se je odkrilo škandalozno gospodarstvo

v tem klerikalnem zavodu ter so prišli na sled primanjkljaju, ki znaša 8 milijonov.

Glavni obtoženec, monsignor Drozd, je bled kakor stena; oblečen je v črno obrabljeno suknjo, na kateri pa ni več onega vijoličastega traku, kojega je preje nosil v znak, da je papežev monsignor; že v preiskovalnem zaporu so mu odvzeli ta znak njegovega dostojanstva. Drozd je silno nervozen in pobit, tudi ostali obtoženci se jako depremirani. Kazenskemu postopanju proti Drozdu in drugovom se je pridružila tudi izdajateljica revije „Parlamentar“, dr. Živnjevica, ki je oskodbena za 52.000 kron. Razpravo, ki bo trajala najmanj tri tedne, vodi deželosodni svetnik Stolla, obtožbo pa zastopa državni pravdnik namestnik Berg. Obtožence zagovarja pet odvetnikov. Po sestavi porotne klopi se je jela citati 800 strani obsegajoča obtožnica. Iz obtožnice je posneti, da se je Sv. Vaclavska posojilnica ustanovila po prizadevanju kanonika dr. Karla I. 1872. Koncem istega leta je bila že dobro fundirana in si je pridobila vsestransko zaupanje. Leta 1874. si je kupila že svojo hišo in jo opravila kar najelegantneje. Do tega časa je imela še vedno prebitke. Ko pa je bil l. 1878. mesto kanonika Karla voljen za predsednika upravnega sveta monsignor Drozd, je bila posojilnica že v slabem gmotnem položaju. Vsled slabih spekulacij in brezvestnih defraudacij Drozda in njegovih tovaršev pa se je pogrezala vedno globlje, da je končno lani nastopila katastrofa.

V soboto popoldne se je preticala obširna obtožnica. Nato se je zaslital monsignor Drozd. Drozd je nastopal silno samozavestno, kakor da bi bil pošteni skoz in skoz in bi ne bilo na njem niti madeža. Da bi on kaj poneveril, ali goljufal, odklanja z vso indignacijo. Povprašan, odkod je dobila njegova kuharica ogromno svoto 43.000 K, je prilično rek: Saj veste, gospodje, da smo moški podvrženi raznim slabostim, katere umejo ženske spretno izrabljati v svojo korist. Moja kuharica je silno pohlepna za denarjem in sem ji moral vedno dajati mnogo novcev, ki pa niso bili posojilnični, ampak moji. Takisto je Drozd odločno ugovarjal dolžitvi, da bi bil udeležen pri falsifikaciji računov. On je bil vedno prepričan, da so vsi računi v redu in je na računskih sklepkih popolnoma bona fide podpisal svoje ime. O obupnem stanju posojilnice ni baje do zadnjega časa niti pojma imel, se manje pa, da se v zavodu gode nerednosti, ali celo goljufije in defraudacije. On je sploh doloval v posojilnici popolnoma nesebično in požrtvovalno, samo v blagor in prospeh — katoliške cerkve, kakor mora to storiti vsak duhovnik. Ako so se take stvari v posojilnici res godile, je zanje odgovoren ravnatelj Kohout, ki je imel vso kontrolo v rokah, a se pa za to ni brigal. Drozd je torej vso krivdo zavračal na Kohouta, ko je bil pa Kohout zaslišan, je bilo pa narobe.

Vesti iz Amerike. — Boj in osveta za morceve in belih. V Gillsburgu vršil se je krvav boj med zamorci in belimi, v katerem je bilo 18 zamorcev usmrtenih. Vzrok boju je bilo linčanje nekega zamorca, kateri je neko belo žensko kriminalno napadel. Zamorec je napadel belo žensko, ko je bila sama doma. Ko je izvršil, kar je nameraval, je bežal v gozde. Kmalu na to so ga pričeli zasledovati in opoldne so ga vjeli. Ko se je to zgodilo, so ga naravno na prvem drevesu obesili. Zamorca so pa njegovi rojaki visoko čislali, kajti kakor hitro so zvedeli, da so beli njihovega rojaka linčali, so se zbrali in sklenili osvetiti njegovo smrt. Zamorci so pričeli z napadanjem, toda beli so bili pripravljeni na napad. Nastal je krvav boj, v katerem je bilo 18 zamorcev ustrelenih in mnogo ranjenih. Končno se je šerifovemu moztvu posrečilo napraviti red in konec nadaljnemu prelivanju krvi. V mestecu vlada sedaj nepopisno razvnetje.

Ponarejeni kamniti mrtvec. — Ponarejanje je dandanašnji vedno bolj moderno in njemu niso podvržene le slike starih mojstrov, kitajske vaze in druge take stvari, temveč tudi „okamenela trupla“, katera so pričeli v novejšem času izdelovati iz cementsa. Take prazgodovinske mrtvece potem zakopljejo, jih zopet odkopljejo in — za drag denar prodajo. Istotako je postopal bogat posestnik nasadov A. W. Sitton v Henderson countyju N. C., na kar je kamnito truplo prodal nekemu zgodovinskemu zavodu v Ashrille za 3500 dol. Sedaj ga zavod toži radi goljufije. V imenovanem zavodu imajo izvrstne učenjake.

Sodna dvorana in kuhinja. — Kuharica Cora Johnsonova, katero je gospa Margareta Coxova v Montclairu N. J., radi neznanja odslavila, je imenovano gospo tožila na izplačilo mesečne plače. Ker je pa gospa trdila, da kuharica ne zna kuhati, je skušala raztaljena Cora pri sodišču speč pravopravi Corned Beef Hash. Sodnik Darlington si je vedel pomagati z — dočkom resnice. Radi tega je ukazal primesti v sodno dvorano vse, kar je za napravo Corned Beef Hasha potrebno. Cora je zavihala rokave in pred sodnikom na plinovej peči spekla Hash, katerega so zvedenci pokusili in potem izjavili, da je izvrsten. Radi tega jej je tudi sodnik takoj prisodil mesečno plačo v znesku 25 dol.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

Ker sem govoril doslej o lesnem uvozu v Avstro-Ogrsko v glavnih potezah, hočem preiti k lesnemu izvozu iz avstro-ogrške monarhije, drže se pri tem iste razpredelbe, kakor pri uvozu.

Od 1. jan. do 30. sept. 1903. se je izvozilo iz Avstro-Ogrske:

Les za kurjavo vseh vrst 1,628.086 mc v prov. vrednosti K 3,744.556;

Beke 11.350 mc v prov. vredn. K 317.800;

Les za razne izdelke, surov, trd, 693.719 mc v prov. vredn. K 6,064.748;

Les za razne izdelke, surov, mehok 14,760.189 mc v prov. vredn. K 57,426.132;

Les za razne izdelke, obsekani, trd, 390.926 mc, v prov. vred. K 3,703.395;

Les za razne izdelke, obsekani, mehok 1,956.215 mc v prov. vredn. K 10,406.262;

Doge za sode 474.587 mc v prov. vredn. K 6,543.279;

Pragovi za železnice, 51.089, mc, v prov. vredn. K 2,514.612;

Les za žage, trd, 1,588.002 mc, v prov. vredn. K 20,031.176;

Les za žage, mehok, 1,236.408 mc, v prov. vredn. K 72,116.711;

Izvenoevropski les za razne izdelke, obklade, probkovina in protje tukaj ni navedeno radi malih množin.

Tako znaša skupna množina našega lesnega izvoza v prvih 9 mesecih tega leta 33,257.762 mc v prov. vred. K 182,988.796 proti prvim 9 mesecem l. 1902, kjer je 27,959.639 mc v vrednosti K 153,386.931. Izvoz se je torej povečal v tekočem letu za 52.981 vagonov v vrednosti K 29,601.865.

Ako odštejemo množino uvoza od one izvoza, pridemo do teh števil:

Izvoz v mc	Vrednost K
33,257.762	182,988.796
Uvoz 1,852.337	8,522.597
da 31,405.425	K 174,466.199,

kar znači netto = izvoz v navedeni vrednosti. —

Izdatno število, skoro 275 milijonov K, doseženo v 9 mesecih, katero število bi moralo tako imunitirati, ter bi se morali poslanci na Dunaju zavzeti za to, da ostane ta kolosalni izvoz zagotovljen in obdržan — ali vidimo le prazno obstrukcijo itd.

Pri tem je opomniti, da teh izvoznih množin, približno 233 milj. kron na leto, ne preseže nikako drugo blago, izvzemši sladkov, in navzlic temu, da gre h koncu v malo tednih colna pogodba z Italijo, katera Italija je med našimi največjimi lesnimi odjemalci, se vendar ne morejo gospodje parlamentarci popeti do niske narodnogospodarske delavnosti. Slabo je poskrbljeno za ljudstvo, katero ima take zastopnike, ki vspriče tako velike narodnogospodarske nevarnosti, ka koršni se bliža naš lesni izvoz, ne morejo zapostaviti svoje zahteve, o katerih delavsko ljudstvo nič ne razume.

Kako pa čaka Italija, ki je naša glavna odjemalka lesu, le na trenotek, da naloži na naš les colnino, sledi zlasti iz tega, da hoče posnemati postopanje Nemčije. Na rezno blago se naloži velika, na surovi in okrogli les pa manjša colnina, in s tem ohromi industrija zagami v Avstriji. Poznam v Gor. Italiji posestnike, ki napravijo takoj žage po Italiji, kakor naloži italijanska vlada colnino narezine. Potem bo prodajal c. kr. gozdni erar

svoj okrogli les italijanskim lastnikom žage, mi avstrijski lastniki žage pa bomo gledali, kako bodo delale italijanske žage, ali pa se izselimo.

Ker ni le skupni izvoz našega lesu itd. velikega interesa, marveč tudi, kdo odjemlje te kolosalne lesne množine, hočem to podrobneje navesti. Med našimi lesnimi odjemalci stoji Nemčija na prvem mestu, potem pride Italija. Druge države ne prihajajo nasproti tema dvema imenovanima sploh v poštev. Odvzele so v prvih 9 mesecih tekočega leta v mc:

Nemčija 18,342.095, Italija 5,072.364, Švica 912.772, Francija 931.588, Angleška 513.668, Rusija 3,282.330, Rumunija 1,726.699, Srbija 311.489, Turčija 165.719, različne 1,999.038.

Kakor se vidi, prednjači kot najboljši odjemalki Nemčija in Italija, zato zaslužita, da se jima daje posebno prednost. Po starem trgovskem načelu se ne sme zanemarjati nikakega odjemalca, ali celo demonstrirati proti njemu. Oboje pa se, žal, godi.

(Dalje pride.)

Književnost.

„Slovan“. — List za leposlovje, umetnost in prosveto. Ureja Fr. Govekar, izdaja Drag. Hribar v Ljubljani. Pravkar je začel izhajati II. letnik tega najlepšega slovanskega ilustriranega mesečnika. Kdor ima I. letnik, mora priznati, da tako krasno opremljenega in razkošnoilustrovanega lista še nismo imeli ter da je „Slovan“ list, ki dela čast slovenskemu časopisju sploh. Veseli nas, da je našlo to lepo podjetje vsestransko prijazen odziv ter da si je „Slovan“ pridobil takoj toliko laskavega priznanja in tako iskrenih simpatij. „Slovan“ se je hitro razširil po vseh slovenskih deželah ter ima danes naročnike v vseh slojih našega naroda, saj je bil „Slovan“ res slovanski list v besedi in sliki ter se moremo opravičeno ponasati, da je ta list najlepši in najzanimivejši mesečnik slovenski, kar so priznali že razni slovanski listi. Smer in program „Slovana“ ostane tudi v II. letniku ista kakor v prvem. Prinašal bo s pomočjo prvih naših poetov in pisateljev prozaikov samo izvorne pesmi, novele, povesti in aktualne, poljudno pisane članke, zasledoval napredek slovenske in sploh slovanske kulture na vseh poljih prosvete, se zanimal za gledališče, glasbo in obrazovalno umetnost, umetno obrt in tehniko, poročal in kritikoval najnovejšo literarno in umetniške domače in slovanske pojave ter izkušal, da bo „Slovan“ najboljši informativni list za moderno književnost, umetnost in prosveto sploh. Poučni spisi krajšega obsega bodo vseskozi aktualne važnosti in splošne zanimivosti. Prinašal bo jedrnat, živahno in zanimivo pisane literarne essaye, umetniške studije, referate, potopise, članke iz naravoslovja, narodnega gospodarstva itd. V politiko se „Slovan“ ni in se ne bo vtikal, pač pa zastopal vedno in povsod svoje napredno, protireakcijsko narno, slovansko kulturno stališče. Kakor doslej hoče „Slovan“ biti moderna slovanski list, zatočišče svobodne umetnosti in svobodnega prepričanja. Zato bodo našli v njem tudi posej prostora pisatelji in umetniki vseh smeri in struj umetnosti, poezije in vede. „Slovan“ pa hoče biti tudi praktičen list, za to bo podajal kolikor možno rednih poročil tudi s polja praktičnega življenja, t. j. iz tehnike, fizike, arhitekture in dr. Krog „Slovanih“ sodelavcev se širi vsak dan ter šteje med njimi najodličnejše pesnike, (S. Gregorčič, A. Askerc, O. Zupancič, Al. Gradnik, Marica, Uta i. dr.) noveliste (Iv. Cankar, Fr. Govekar, dr. Fr. Zbanič, Ivo Šorli, Z. Kvedrova - Jelovškova, Jos. Kostanjevec, Jos. Brinar, Jos. Regali i. dr.) in znanstvenike, dr. Fr. Ilesič, dr. Jos. Tominšek, P. Radica, B. Vošnjak i. dr. „Slovan“ je prinašal mnogostevilne in velike ilustracije, najlepše reprodukcije izvornih slik in kipov ter slavnih tujih, zlasti slovanskih umotvorov. V tem oziru stori založništvo v II. letniku čim največ, da list v ilustrativnem delu napreduje in se izpopolnjuje bolj in bolj. Pridobilo si je edino založno pravico nekaterih krasnih izvornih slik, ki jih prinese v II. letniku v tribarvenem in drugočnem umotnem tisku. Prvi slovenski in jugoslovanski umetniki so dali „Slovanu“ v uporabo mnogo svojih lepih del, mnogo pa jih je še objavljenih. V I. zv. „Slovana“, ki smo ga prejeli danes, nahajamo začetek dveh romanov: Roman umetniškega samouka in „Nada“, ki sta ju spisala Igo Olčev in Zofka Jelovšek ter začetek obširne novele Iv. Cankarja, več člankov, pesmij, bogat „listek“ ter dve umetniški prilogi v trobarvnem tisku in celo vrsto ilustracij. „Slovan“ vrnova najtoplejše priporočamo vsakomur!

Hennebergova svila le direktno od mene! Crna, bela in barvana od 60. kr. do glid. 11-35 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na pom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svile Henneberg v Curihu. (1)

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah.

Naznanjam, da imam odslej v prodajni dober vinski špirit za žgati ter lahko postrežem svojim cenj. odjomalcem s prav zmernimi cenami.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovca v Semoniški ulici št. 1

v lastni hiši kjer je »Trgovska obrtna zadruga«

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello št. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokoleso jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DRUGO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče airbarškega in drebnega blaga ter tkanil, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetilnice. — Rožni vencl. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmihov s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanci,

toči vedno naravna domača bela

in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne.

Priporoča se svojim rojakom iz mesta in z dežele za obilen obisk.

Naznanilo preselitve.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele, da je

preselil svojo gostilno

iz Gosposke ulice št. 19

v ulico Municipio št. 9.

Svojim rojakom se toplo priporoča udani

Fric Šimenc,

gostilničar.

Mlad trgovski pomočnik

specerijske stroke

bi rad premenil svojo dosedanja službo.

Vešč je slovenščine in nemščine popolnoma. — Naslov in natančnejša pojasnila daje naše upravništvo.

Cena vžigalic.

1 orig. zabož s 500 zavitki (normal) K 48—
franko Ljubljana, 2% popusta.

1 orig. zabož s 500 zav. (Flaming) K 52—;
franko Ljubljana, 2% popusta.

C. kr. privilegirani

aparati za
krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku št. 5.

Edina civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso pripravo za vojaški stan, nepremočljive haveloke in sobne Sakeje. Posebno priporočam ravnodošle površne obleke za dame in obleke za dečke zadnje mode.

Se priporočam slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele.

Cene brez vsake konkurence.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Gorica * Gorica
Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda.

— V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krušič

v Gorici, tekalističe Josipa Verdi 26.

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Ima bogato zalogo vsakovrstnega blaga za vse letne čase in vsak stan. Gotove obleke lastnega izdelka kakor tudi površne suknje itd. Cene zmerne. — Ravno kar mi je dospelo sveže raznovrstno blago za nastopno jesensko in zimsko sezono.

Izdelke iz lastnega blaga jamčim! Ob enem naznanjam slavnemu občinstvu, da sem preselil svojo krojaško delavnico in prodajalnico v ravno isto ulico pod št. 33 t. j. nasproti dosedanjim mojim prostorom in nasproti novemu stavbišču »Trgovskega doma«.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastonj in pošlino preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Češko).

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadželstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na knjžbe po 5 1/2%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s 1/2% uradnino. Glavni deleži koncem leta 5 1/2%.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K=129.026. — Hranilne vloge 1.479.006-70. — Posojila 1.443.030-10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 68.050 90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine iz kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsakezi slovenske narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lasinej bančnej hiši
Gospodskih ulicah št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Hôtel „pri zlatem jelenu“

v Gorici.

Otvorjena je poleg velikega in poleg steklenega salona tudi

točarna

(Schwemme) tam, kjer je bila prej točarna in kuhinja. — Cena jedilom in vinu je tu za 10% nižja.

Točijo se izborna domača in tuja vina. — Pivo poleg običajnega še pravo pivniško „prazdroj“ iz meščanskega pivovarja.

Št. 2859.

Natečaj.

V solskem okraju goriške okolice se razpisujejo v definitivno nameščenje:

1. mesto naduč telja na dvorazredni ljudski soli v Kozani;

2. mesto učitelja voditelja na jednorazrednih lj. solah na Gorenjempolju, v Lokovcu in Vel. Žabljah in

3. po jedno mesto učiteljice na štirirazredni lj. soli v Podgori, na trirazrednicah v St. Andrežu, Kojsem in Sv. Križu ter na dvorazrednici v Cerovem.

S temi službami spojeni prejemki so določeni v zakonu z dne 6. oktobra 1900., dež. zak. stv. 26.

Prosilci in prosilke za katero teh mest naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje v teku šestih tednov po tretjem razglasu tega-le natečaja v uradnem listu pri dotičnih krajnih sol. svetih.

C. kr. okrajni šolski svet

v Gorici, 4. decembra 1903.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam izkazali svoje sožalje o smrti našega nepozabnega očeta, odnosno tasta in sorodnika

Mihaela Logar-ja,

c. kr. sodnega sluga v pokoju, lastnika srebrnega zaslužnega križa in spominjske svetinje za nad petdesetletno zvesto službovanje, izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo.

Srčna hvala tudi vsem onim, kateri so spremljali blagega pokojnika k zadnjemu počitku, ter tudi pevcem za mile ngrubnice.

Komen, 3. decembra 1903.

Zalujoči ostali.

Najprimirnejše

novoletno darilo!

Prodam 12 parov pravih harških konarčkov lastne vzgoje, najplemenitejše pasme, kateri zvrgolijo tudi pri luči. Cena 10 glid. parček; dalje oddam pod tvorniško ceno 5 zonofonov najnovejše konstrukcije, ki izvajajo popolnoma naravne glasove kakor: godbo na vsu godala, petje, zvonjenje govore itd. itd.

Ant. Jerkič, fotograf

Gorica.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov
Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
priporoč. sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imete-
ljem in predstojnikom zavodov in šol, kretnarjem in
kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.
natančno in trpežno izdelane
stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike,
naslonjače itd. itd.
Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno
likano ali v naravni barvi imitirano.
Največja izbira stolov, naslonjačev in
gugalnikov iz trstovine.
Na željo pošlje tvrdka najnovejše obširne cenike z
nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga
in cene, zastoj in franko.
Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoč.
prištna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furijskih,
briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogorske monarhije v. s. od 100 litrov
naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerna. Postrežba poštena.

Važno
za vsakega!

Razprodaja!

Po zelo nizki ceni
gl. 3.05 se dobi
krasno garnituro s
sledječimi
štirnajstmi
dragocenimi nakit-
nimi predmeti:
1 Anker rem. žepna
ura iz nikla, znamka „System Rosskopf Patent“
s 36 urnim tokom in s kazalom za sekunde,
s krasno graviranim pokrovcem, točno iđoča
s 3 letnim jamstvom. — 1 ukusna iz goldina
ali nikla oklopna verižica s privezkom. Pariški
sestav. — 1 igla za ovratnico iz goldina z
imit. briljanti. — 1 par pozlačenih gumbov
za zaplestnice. — Znak „Garantie“. — 1 goldin
garnitura gumbov za srajce in ovratnike, sesto-
ječa iz 5 komadov. — 2 goldin-prstana z ukus-
nim kamnom. — 1 žepno ogledalce v šatulji.

Teh 14 vrednostnih in krasnih
predmetov skupaj anker. rem.
uro samo za gl. 3.05 po po-
vzetju ali naprej poslanim zne-
skom pošilja tvrdka

Bratje Hurviz

Izvozna h'ša **KRAKOVO** Stradom 17
(Avstr.)

Kar ne ugaja, se sprejme nazaj tekom 8
dni ter se vrne denar; vsaka izguba je za kupeca
izključena. — Bogato ilustriran cenik vsako-
vrstnih dragocenih predmetov pošilja se zastoj
in franko. Iščo se preprodajalci in agentje.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo po-
gasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje od desne
in leve strani vodo vlečejo in
mečejo. V vsakem položaju
delujoče kretanje brizgalnice
nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih pred-
metov, brizgalnic, cevi, pasov,
sekiric, sekalk in gospodarskih
strojev.

1129 odlikovanj 11

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si je pokvaril želodec, bodisi da se je prehladil ali prenapolnil želodec,
jedel slabo pripravljena, neprebavljiva, pregorka ali premrzla jedila, ali sploh neredno živel,
tako da trpi na **gorčici, želodčnem krču, tlačanju želodca, težkem prebavljanju**
ali **zastitjenju**, bodi pripravljeno dobro in izvrstno domače zdravilo, katero je že mnogo
let v rabi. To zdravilo je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Ullrich-ovo zeliščno vino je napravljeno iz pristnega vina in izvrstnih zdravilnih zelišč,
krepi in oživlja želodec, ozdravi vse želodčne bolezni in pospešuje obnovljenje sveže krvi.
Ako se rabi zeliščno vino pravotrasno, se vse želodčne bolezni skoraj takoj ozdravijo.
Ne sme se toraj obotlavljati in se mora že pri **glavobolu, riganju, deravici (zgaga),**
nepenjanju, bljuvanju takoj rabi. Večkrat izginejo vse te bolezni, ako človek parkrat
pije omenjeno zeliščno vino.

Ako se človeku zapeka in ne more na potrebo, čuti nekako **tesnobo, kičnje (madron),**
srčno utripanje, brezsenost, kakor tudi **zasedenje krvi** v jetrih, vranici in vratnici
(hemoroidi). Zeliščno vino ozdravi vse to hitro, odpravi neprebavljivost in odstrani iz že-
lodca in črev vse nepotrebne in nerabljive snovi.

Medlost, bledost, pomanjkanje krvi in oslabelost so navadno posledice sla-
be prebavljanja, slabe krevi in bolnih jeter. Ako se nima apetita oslabi, a glavobol in noči prebrite brez spanja
upljuje tako nanj, da začne hirati. Zeliščno vino pomena zopet, okrepiši životno moč.
Zeliščno vino pospešuje apetit, prebavo in reditvo, pospeši delovanje krvi, pomiri razdraženo
živec in obudi **veselje do življenja.** Vse to dokazujejo mnoge zahvale in priznanja.
Zeliščno vino se dobi v steklenicah po gl. 1.50 in 3. — v lekarnah v Gorici, Kor-
minu, Ajelu, Čaplunju, Gradežu, Romansu, Fiumičelu, Gradišču ob Soči, Ronkah, Ogleju,
Trzinu, Kanalu, Vidnu, Palmanovi, Tolminu, Idriji, Ajdovščini, Sežani, Vipavi, Portogruaru,
Trstu itd. kakor tudi po vseh lekarnah avstro-ogorske monarhije in bližnjih deželah. Lekarna
G. Cristofolletti v Gorici pošilja tri in več steklenic zeliščnega vina po originalnih cenah po
vsi Avstriji.

Opominja se na različne ponaredbe!

Zahteva naj se izrecno

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Ovo zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ono obstoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega
spirita 100,0, glicerine 100,0, rudečega vina 240,0, soka jerebikovih jagod 150,0, črešnjevca
soka mane 30,0, koprca, janeža, helenine korenike, ameriške korenike, korenike svišča
in kolmeža 10,0. Vse te dele naj se zmeša!

Ranjenja

vsake vrste naj se skrbno varuje pred vsako nesnago, ker vsled te vsaka majhna ranitev lahko
nastane velika, težko ozdravljiva rana. Že 40 let je odkar se imenuje mečilno mazilo, **praško**
domače mazilo priznано kot zanesljivo obvezno sredstvo. To mazilo varuje rane, olajšuje
vnelja in bolečine, hladi in pospešuje celjenje in zdravljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti naprej poslanem znesku K 3.16 se pošilja 1/2 skatlice ali K 3.36
3/4 sk., ali K 4.60 1 sk., ali K 4.96 1 1/2 sk. franko na vse postaje avstro-
ogorske monarhije. — Vsi deli omota imajo postavno deponirano
varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. kr. dvorni založnik, lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, na voglu Spornrove ulice č. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogorske. — V Gorici v lekarnah Cristofolletti, Glublich,
Pontoni in Girone II.

Zdravlje je največje bogastvo!
Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se vporabljajo za no-
tranjo in zunanjo rabo. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in
rokah ter ozdravijo vsak glavobol. Delujejo blagodejno pri boleznih v želodcu,
ublažujejo katar, umirujejo blevanje in lajšajo nadoho. Pospešujejo prebav-
ljanje, čistijo kri in čreva. Odvajajo velike in male gliste in vse bolezni
provzročene od glist. Delujejo izvrstno proti hripavosti, zdravijo vse bolezni
na jetrah, „koliko“ in trganje v želodcu. Odstranijo vsako mrzlico in vse
bolezni izvirajoče iz mrzlice. Najbolje sredstvo proti maternici in madronu.
Te kapljice ne smejo manjkati v nobeni mestni in kmečki hiši.
Dobiva se samo v **mestni lekarni v Zagrebu.** Naročila naj se naslovlja:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg štev. 39
v bližini cerkve sv. Marka.

Denar naj se pošilja naprej, drugače se pošlje
po povzetju. Manje kot jeden ducat (12 stekleniče)
se ne pošilja.

Cena je sledeča franko na vsako pošto:
1 ducat (12 stek.) 4 K; 2 ducat (24 stek.)
8 K; 3 ducat (36 steklen.) 11 K; 4 ducata
(48 steklen.) 14 K 60 vin.; 5 ducatov (60
steklen.) 17 K.

Na razpolago je tisoče in tisoče priznanih pisem, ki se ne morejo vsa priobčiti,
zato navedemo samo imena nekaterih gg., kateri so s posebnim vspehom uporabljali kapljice
sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barelinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadgodar;
Stefan Barčić, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljanovič, kmet; itd.

Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagreb,** Ustanovljena l. 1360.
Markov trg, štev. 39 v bližini cerkve sv. Marka.

Zdravlje je največje bagastvo!

Trgovina z manufakturnim blagom

SCOMINA

Za Stolno cerkvijo štev. 13

se je otvorila ter je preskrbljena z blagom za sedanji letni čas z veliko
izbero možkega sukna.

Vse se prodaja po lastnih cenah!

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Priporoča toplo sorojakom svojo zalogo modnega blaga:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najboljše vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečistite dame, na svojo veliko zalogo obče priznano najboljših modercev vsake cene.

Za birmance

in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne tr kove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Esport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

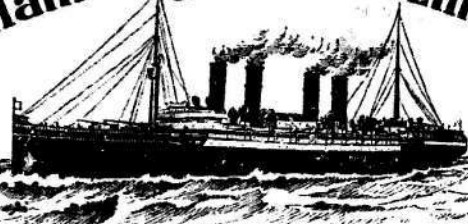
ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spiljetu ter Orijentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstarejše parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev. vsebina 500 gramov.

Kathreinerjeve tovarne za Monakovo.

Christofle & Co.

c. in kr. dvorni založniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Težko posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst

(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbéra najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje izvirnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime Christofle.

Ivan Schindler Dunaj III./I.

pošilja že veliko let dobro znane stroje

vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe:

mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitlje, trijerje, čistilnice za žito, iuščilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, železne cevi, vodovode itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdalne znižanih cenah;

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijevе ploče, konopljene in gumijevе cevi, stroj za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodavode in penečih se vin, mline za dišavo, kavo itd., stroje za delanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, sivalne stroje vseh sestavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, plekarje, itd. itd.

Vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih!

Tudi na obroke.

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko.

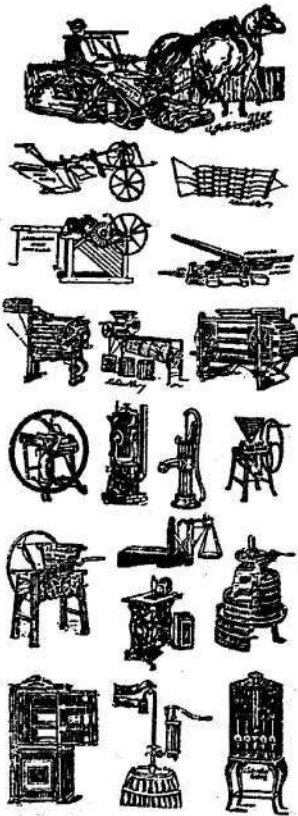
Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupceme in agentom posebne prednosti!

Piše se naj naravnost:

Ivan Schindler, Dunaj III./I.

Erdbergstrasse 12.

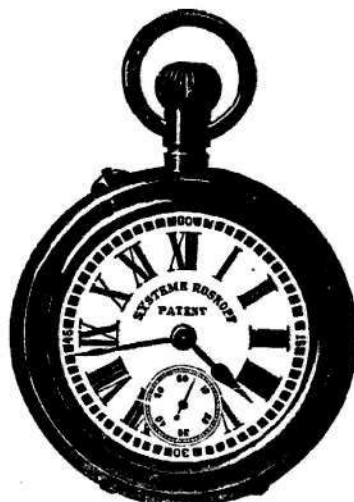
Pojasnilo!

Večkrat pohvaljene ure Anker Remontir Sistem Roskopf iz niklja, kupuje že dolgo let večina moj h odjemalcev, posebno poljedelci, uradniki, žandarmerijski, finančni in železniški uslužbenci ter so z njimi popolnoma zadovoljni. — Razpošiljam svoje ure pristno ameriškega sistema

Direktno razposlana gl. 2.50

Roskopf Patent Anker-Remont. št. 99

(kot službena ura vsega priporočila vredna) z emajlirano tablico s šteilkami ter s fino politirnim in dobro zapirajočim pokrovom, s pozlačenimi kazalcem, točno regulirana, teže 36 ur, 3-letno pisмено jamstvo, direktno razposlana na privatne odjemalce: 1 komad gl. 2.50; 3 kom. gl. 7; 6 kom. gl. 13.50. Poleg verižic iz niklja z lepim kompasovim privezkom vsak komad 30 kr. Razpošiljam proti povzetju ali naprej poslanim zneskom ter vršem denar, ako ura ne dopada, ali ako prav ne deluje. — Bolj solidnega trgovskega ravna ja ne more nikdo zahtevati.

HANNS KONRAD

Prva tovarna z urami — Most (Brüx) šte. 617 (Češko).

C. kr. zaprišežen sodnijski cenilec. Moja tvrdka je bila odlikovana s c. kr. avstr. državnim orlom, z zlatimi in srebrnimi razstavnimi kolajnami ter z več nego 10.000 priznalnimi pismi, držilih s celoga sveta. Moja tvrdka je kot izvozna tvrdka v tej stroki neprekosljiva, največja in najstareja ter izvaža v vse dele sveta. Ustanovljena l. 1887. Ilustrovan cenik ur, zlatoga in srebrnega blaga se razpošilja na zahtevo zastoj n franko.